БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 144 (6579)
ИЮЛИИН 22
СРЕДА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Советскэ худалдаа наймаае бүри һайжаруулая

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ажалшадай материальна ба культурна ажабайдалые улам бүри һайжаруулха хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулна.

Манай ороной арад зон жэл ерэхэ бүри салин хүлһэнэйнгөө ехэ болохотой хамта промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудые ехээр худалдажа абаха аргатай болоно. Хүнүүдые эд товараар таһалгаряагүйгөөр хангаха хэрэгтэ худалдаа наймаанай организацинууд тон шухала ба харюусалгатай үүргэ дүүргэнэ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1953 оной гүрэнэй түсэбые нэгэдэхи хахад жэлдэ дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ: 1953 оной нэгэдэхи хахад жэлэй турша дотор хүн зондо гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаагаар 1952 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхиһээ 15 процент ехэ товарнууд худалдагдаба. Тиихэ зуураа, сэнгүүдэй химдаруулагдаһанай, арад зоной хэрэглэхэ товарнуудые үйлэдбэрилгын ургаһанай ба рыночнэ фонднуудые ехэдхэхэ талаар правительствын бусад хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар, 1953 оной II кварталда хүн зондо 1952 оной II кварталайхиһаа 23 процент ехээр эдеэ хоолой ба промышленна товарнууд худалдагдаа.

Гүрэнэй ба кооперативна магазинуудта хүдөө ажахын продукцинуудые худалдалгын ехэ болохын хажуугаар, колхозно рынок дээрэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдалга һураггүй ехэ болоо.

Хүн зониие эд товараар бүри һайнаар хангахын түлөө правительство хадаа энэ жэлдэ 20 миллиард түхэригэй хэмжээнэй үргэн хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха гэжэ промышленна предприятинуудта нэмэлтэ даалгабари үгэһэн байна.

Мүн манай республикын худалдаа наймаанай организацинуудшье энэ жэлдэ һайн амжалтануудые туйлажа шадаа. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта республикын ажалшадта нёдондонойхиһоо холо ехээр эдеэ хоолой ба промышленна товарнууд худалдагдаһан байна.

Ажалшадта эд товарнуудые таһалгаряагүйгөөр худалдаха талаар, илангаяа Бурмонторгын системэ, Кабанскын, Яруунын, Кударын аймпотребсоюзууд болон бусад зарим худалдаа наймаанай организацинууд муу бэшэ дүнгүүдые харуулна.

Хүн зондо промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудые худалдалгада олонхи магазинууд, сельпонууд анхаралаа һайнаар хандуулна. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай Чесанын сельпогой коллектив ажалшадай эрилтэнүүдые һайнаар хангажа байдаг. Сельпогой правлени худалдан абагшадтай нигта холбоотой, сельпогой болон магазинуудайнгаа дутуу дундануудые саг соонь элирүүлжэ байдаг юм. Мүн Яруунын аймагай раймагай, Бурмонторгын № 3, 4, 22 магазинуудай, Галуута-Нуурай Рудоуправлениин ОРС-ын центральна магазинай болон бусад коллективүүд ажалшадта эд товар худалдалгые һайнаар, культурнаар эмхидхэжэ шадаа.

Гэхэ зуура, манай республикын худалдаа наймаанай зарим организацинууд хүн зониие промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудаар саг болзор соонь һайнаар хангажа шаданагүй. Ажалшадай эрилтэдэ хойрогоор, бүдүүлигээр хандадагшье ушарнууд үшөөл олон бии байха юм. Һүүлэй үедэ Иволгын аймпотребсоюз тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Энэ потребсоюзай правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Толмачев) Улан-Удэ городой хажуудань байбашье, городой базануудһаа эд товарнуудые саг болзор соонь абаашажа, ажалшадта худалданагүй, колхозуудта, МТС-үүдтэ нүүдэл наймаа эмхидхэжэ шадаагүй байха юм. Тус аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй нобшоор, задагайгаар хүдэлмэрилһэнэй гэмээр эд товарай эрьесын түсэб һараһаа һарада дүүрэдэггүй, финансова байдалынь тон муу байхаһаа гадна, кооперацида шургажа ороһон элдэб жулигуудай кооперативна мүнгэн зөөри үбэршэлдэг баримтанууд үзэгдэнэ. Мүн иимэрхүү байдал Тарбагатайн, Сэлэнгын аймпотребсоюзуудташье бии байна.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, дурсагдаһан аймагуудай партийна болон советскэ организацинууд кооперациин хүдэлмэриие һайжаруулжа, ажалшадай дунда худалдаа наймаа үргэнөөр, һайнаар, культурнаар ябуулхын түлөө оролдоногүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүн Улан-Удэ городой худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэридэ ехэнүүд дутагдалнууд бии байна.

Мүнөөдэр манай газетэдэ городой хүн зондо һэрюун ундануудые наймаалха хэрэгые Бурмонторгын системэ муугаар эмхидхээ гэһэн тон зүб бэшэг толилогдобо.

Мүн модошодой дунда худалдаа наймаа тон муугаар эмхидхэгдэнэ гэжэ нэгэтэ бэшэ статьянууд манай газетэдэ гараһан байха юм. Теэд, «Забайкаллес» комбинадай УРС-ын начальник нүхэр Леонов леспромхозуудай ОРС-нуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай ямаршье хэмжээ мүнөө болотор абаагүй.

Худалдаа наймаанай организацинуудта байһан дутагдалнуудые саашадаа тэсэжэ болохогүй.

Манай республикын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа байһан дутуу дундануудые усадхажа, худалдан абагшадые үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудаар саг болзор соонь һайнаар, культурнаар хангаха уялгатай.

Мүнөө худалдаа наймаанай организацинууд хүнүүдэй зунай үедэ хэрэглэдэг товарнуудые үргэнөөр худалдахаһаа гадна, магазинуудые, киоскнуудые намар-үбэлэй саг үедэ бэлэдхэхэ ёһотой. Илангаяа, хартаабха, овощь, элдэб жэмэс гэхэ мэтэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые бэлэдхэхэ ба тэрэниие һайнаар хадагалха хэрэгые эмхидхэхэ үүргэтэй.

Республикын партийна, советскэ болон профсоюзна организацинууд худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие ходо хинан шалгаха, ёһотой туһаламжа үзүүлхэ шүүмжэлэлые ба өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлжэ, бии байһан дутуу дундануудые усадхаха зэргэтэй.

Мүн худалдаа наймаанай организацинуудые һайн, үнэн сэхэ кадрнуудаар бэхижүүлхэ, тэдэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай нангин уялга болоно.

Манай ороной промышленность хүн зоной хэрэглэхэ эд товарнуудые ехээр үйлэдбэрилнэ. Советскэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэ ажалаараа хүн зониие эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудаар таһалгаряагүйгөөр хангаха уялгатай.

МТС-үүдэй механизаторнуудай дунда хүдэлмэрилдэг агитаторнуудай республиканска семинар

1953 оной июлиин 20—21-нэй үдэрнүүдтэ КПСС-эй обкомой лекционно зал соо МТС-үүдэй механизаторнуудай дунда хүдэлмэрилдэг агитаторнуудай республиканска семинар болобо.

«Коммунистическэ парти — советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн», «И. В. Сталин социализмһаа коммунизмда дамжан орохо гурбан гол шухала уридшалһан условинууд тухай», «МТС-үүд хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхын түлөө тэмсэлдэ шиидхэхы хүсэн мүн», «Советскэ Союзай уласхоорондын ба дотоодын байдал» гэһэн темэнүүдээр агитаторнууд лекцинүүдые шагнаа.

«Партиин XIX съездын шиидхэбэринүүд ба ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар агитаторнуудай зорилго» гэһэн элидхэлые семинарта хабаадагшад зүбшэн хэлсээ. Тэрэшэлэн механизаторнуудай дунда ябуулдаг агитационно хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдэһэн байна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Гусейнбал Гусейновэй жаргал

БАКУ. (ТАСС). Уг залгамжалһан Нухинска арһашан Гусейнбал Гусейновэй гэртэ баярта мэдээн ерэбэ. — Тамилла гэжэ нэрэтэй аша басаганиинь С. М. Кировэй нэрэмжэтэ гүрэнэй Азербайджанска университедэй филологическа факультет дүүргэбэ. Мүнөө Гусейновэй бүлэдэ арбан нэгэн диплом бии болобо.

Шелково үйлсын № 17 байшанда үе үе болоод лэ олон бэшэгүүдые почтальон асардаг юм. Энэ хадаа республикын элдэб олон городуудта байдаг бага Гусейновтэнһээ — үхибүүдһээ, аша гушанарһаа ерэһэн бэшэгүүд гээшэ. Үндэр наһатай энэ хүдэлмэришэн 8 үхибүүдтэй. Тэдэнэр бүгэдөөрөө дээдэ эрдэмтэй болонхой. Хүбүүд Мамед ба Али, басагад Рубаба, Муалим, Мина, Назила гэгшэдынь врачууд болобо. Рубабань врачын ба багшын дипломуудтай юм. Фикрет хүбүүнь Московско университет дүүргээд, мүнөө Бакуда университедэй географическа факультедтэ багшалжа байна. Нусрат гэжэ отхон хүбүүнь экономист боложо, түрэл городтоо ерэбэ. Тэрэ республикын столицада Карл Марксын нэрэмжэтэ арадай ажахын институт дүүргээ. Институдта һуралсахатаяа хамта комсомолец Нусрат хүгжэмэй һургуулида һураһан байна.

Үбгэн хүдэлмэришэн хадаа 20 шахуу аша гушанартай. Тэдэнь һургуулинуудта, техникумүүдтэ, дээдэ һургуулинуудта һуралсана. Тамилла гэжэ аша басаганиинь тэдээн сооһоо эгээн түрүүн диплом абаба.

В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай Мавзолейн дэргэдэ Хитадай залуушуулай делегаци венок табиба

Бүхэдэлхэйн залуушуулай III конгрессто ба Бүхэдэлхэйн залуушуулай болон студентнэрэй IV фестивальда ошожо ябаһан, мүнөө Москвада байгаа Ху Яо-бан гэгшээр толгойлуулһан Хитадай залуушуулай делегаци энэ жэлэй июлиин 18-да В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай Мавзолейн дэргэдэ венок табиба

Сталинград. Сталинай нэрэмжэтэ проспектын байрын шэнэ байшангууд.
ТАСС-эй фотохронико.

Н. Г. Чернышевскиин түрэһөөр 125 жэлэй ойн урда тээ

ЛЕНИНГРАД, июлиин 17. (ТАСС). Ородой агуухэ уранзохёолшо ба революционно демократ Н. Г. Чернышевскиин түрэһөөр 125 жэлэй ойе ленинградайхид үргэнөөр тэмдэглэхээр бэлэдхэжэ байна.

Н. А. Некрасовай мемуаральна музейдэ нээгдэһэн выставкые хүнүүд ехээр һонирхон харана. «Юу хэхэб?» гэжэ романай рукопись, тэрэнэй түрүүшын хэблэгдэһэн номууд, Чернышевскиин гражданска саазалалгые һануулһан документнүүд, Петропавловска крепостьдэ тэрэниие хааһан тухай документнүүд эндэ бии. Советскэ засагай үедэ агуухэ уранзохёолшын хэблэгдэһэн зохёолнууд тэрэшэлэн табигдаба.

Энэ гэрэй олон юумэд Чернышевскиин тухай һануулна. Чернышевскиин «Ород литературын гоголевско үеын очеркнүүд», «Юу хэхэб?» гэжэ роман ба бусад зохёолнуудыень хэблэһэн некрасовска «Современнигэй» редакци эндэ байһан юм. Тэдэ комнатонууд соо Николай Гаврилович бэшэдэг ба ородой литературын түрүү түлөөлэгшэдтэй уулзадаг һэн. СССР-эй Наукануудай Академиин ород литературын институдта Чернышевскиин автографууд суглуулагданхай, агуухэ уранзохёолшын зарим уранзохёолнуудай ба публицистическэ зохёолнуудай корректура хадагалагдан байдаг.

Н. Г. Чернышевскиин ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай элидхэлнүүд болон лекцинүүд Ленинградай клубуудта, лекторинуудта үнгэргэгдэнэ. Литератураведүүд болон түүхэшэд тэрэнэй творчестводо зорюулагдаһан нилээд олон шэнжэлэлгэ хэжэ дүүргэбэ. Агуухэ революционно демократай нэрэмжэтэ Свердловско районой библиотекэдэ «Н. Г. Чернышевский — агуухэ революционер ба патриот», «Н. Г. Чернышевскиин литературна ажал-ябуулга тухай» ба бусад темээр лекцинүүд болобо.

Сибирскэ сүлэлгэдэ байхадаа агуухэ уранзохёолшын бэшэһэн «Пролог» гэжэ романиие Гослитиздат олон тиражтайгаар хэблэн гаргажа байна. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Ленинградска театр «Юу хэхэб?» гэжэ романаар «Шэнэ хүнүүд» гэһэн пьесэ табиха хүдэлмэри дүүргэжэ байна.

Чернышевскиин нэрэмжэтэ проспект шэнээр заһабарилагдаад, городой эгээн һайхан магистральнуудай нэгэниинь болоо.

Москвагай ремесленнэ ба түмэр замай училищинуудай һурагшадай зунай амаралта

Москвагай ремесленнэ ба түмэр замай училищинуудай һурагшад амаралтын газарнуудта ба лагерьнуудта ошожо эхилбэ. Мянга хахад шахуу хүбүүд ба басагад подмосковьеын үзэсхэлэн гоё газарнуудта эмхидхэгдэһэн аргалалгын лагерьнуудта зунай сагые үнгэргэхэ байна. Залуушуулай ехэ бүлэг Крымдэ, Кавказда, Украинада ба ороной урда зүгэй бусад районуудта байһан лагерьнуудта амархаяа ошохонь.

№ 9 училищиин бэлэдхэдэг ерээдүйн хэлхсэ холбоошод, тэрэшэлэн «Динамо» заводой дэргэдэхи № 7 ремесленнэ училищиин хүбүүд ба басагад Феодосидо амарха юм. № 75 уранһайханай училищиин һурагшад хойто Кавказ ошохо байна. 400 гаран хүн экскурсяар Карельскэ перешейкэ, Селигер нуур (Калининска область), Армени ба Грузи ошохо байна. Эдир туристнууд подмосковьеын Ленинградай ба Ленинградска областиин түүхэтэ газарнуудаар ябахаар олон үдэрэй аяншалгада ошохонь.

(ТАСС).

Багшанарай экскурсинууд

Зургаан зуу мянга гаран багшанар зундаа түрэл орон дотороо аяншалга хэхэнь. Экскурсантнууд индустриальна томо томо центрнүүдээр, түрүү колхозуудаар ба совхозуудаар ябаха байна. Тэдэнэр музейнүүдые, архитектурна ба түүхэтэ памятнигуудые хараха байна.

Москвада, Ленинградта, Ригэдэ, Ялтада, Кишенёвто ба бусад газарнуудта туристнууд-багшанарай экскурсионно базанууд эмхидхэгдээ. Литвагай, Латвиин, Эстониин, Молдавиин, Карело-Финскэ ССР-эй, Алтайска ба Красноярска хизаарнуудай, Молотовско областиин 4 мянга шахуу багшанар каникулай үедэ Москвада ерэбэ. Экскурсинуудта хабаадагшад музейнүүд болон театрнуудые хараһан, Москвагай нэрэмжэтэ каналаар аяншалһан байна.

Мүнөө Москвада Иркутскын, Винницын, Ленинградай, Ригын, Якутскын, Краснодарай ба бусад городуудай багшанар айлшаар ерэбэ.

(ТАСС).

МОСКОВСКО МЕТРОПОЛИТЕН

Москвае шэнэдхэн хубилгаха генеральна түсэбые бэелүүлгэ манай Эхэ ороной столицые дэлхэйн эгээл гоё һайхан, болбосон түхэлтэй городуудай нэгэн болгоо.

Московско метрополитен манай эпохын эгээл һайхан барилга мүн гэжэ лаблан хэлэхэдэ зүйтэй байна. Сууда гараһан барилгашад хүн зоноор олон московско үйлсэнүүд болон талмайнуудай аяар доогуур шэнэ электрическэ харгынуудые барихын тула үдэр һүнигүй, эсэшэ сусашагүй ажаллана.

Московско метрополитен болбол советскэ арадай ёһотой омогорхолынь болоо. Тус метро хорин жэлэй турша соо таһалгаряагүйгөөр баригдажа байна.

Столицын гурбан вокзалнуудай байдаг, Комсомольск гэжэ нэрлэгдэдэг талмайһаа захалан горнягууд 1933 оной май һараһаа газар дорохи зам барижа эхилээ һэн. Метрополитенэй түрүүшын лини 1935 ондо ашаглалгада оруулагдаа бэлэй. Гурбан жэл үнгэрһэнэй удаа хоёрдохи, үшөө зургаан жэл үнгэрһэнэй удаа гурбадахи лининь ашаглалгада оруулагдаһан байгаа. 1944 ондо, гитлеровскэ булимтарагшадые Советскэ Армиин үй бута сохижо байха үедэ «Ехэ сахариг» гэжэ нэрлэгдэхэ метрогой дүрбэдэхи линиие бариха тухай шиидхэбэриие Советскэ правительство баталһан байна.

Метро барилгашад хорин жэлэй турша соо Москва доогуур зуу гаран километр зам барижа, 130 эскалатортай 42 станци ашаглалгада оруулаа.

«Ехэ сахариг» метрогой эгээл ута трассань мүн. Хорин километр утатай энэ сахариг культура ба амаралтын Центральна паркые Киевскэ вокзалтай һаяар холбохонь. Энэ трассай нэгэдэхи участогынь 1950 оной январиин 1-дэ ашаглалгада оруулагдаһан юм. Тэрээнэй утань 7,3 километр ба Крымскэ талмайһаа Курска вокзал хүрэтэр үргэлжэлнэ. Жэл хахацай урда тээ трассай хоёрдохи участогынь ашаглалгада оруулагдаа. «Курская-Белорусская» гэжэ энэ лини 6,7 километр утатай юм. Энэ линиие барилгада ямар ехэ хүдэлмэриин хэгдэһые удаадахи тоо баримтанууд эли тодоор гэршэлнэ: нэгэ миллион шахуу кубическа метр шорой газар дороһоо гаргагдаа, энэ шоройе шэрэлгэдэ түмэр замай хоёр мянга шахуу эшелон хэрэглэгдэһэн байна.

Трассай хоёрдохи линидэ «Комсомольская-кольцевая», «Ботанический сад», «Новослободская», «Белорусская-кольцевая» гэжэ гоё һайхан дүрбэн шэнэ станци байгуулагдаа.

Эдэ станцинуудай эгээн ехэнь ба гоёнь «Комсомольская-кольцевая» болоно. Энэ станци час соо 100.000 пассажирнуудые һуулгажа ябуулха аргатай.

Газар дорохи вестибюлиин центральна залынь угаа һайхан юм. Зал соохинь барельефнэ гербээр ба мозаична 8 панногоор тоёогдонхой. Энэнь ородой сэрэгэй дайшалхы солодо зорюулагданхай.

«Ехэ сахаригай» хоёрдохи участогые ашаглалгада оруулһанайнгаа удаа метрогой барилгашад сахаригай һүүлшын участогые, Арбатска шэнэ лини барижа эхилээ һэн.

Байгша оной апрелиин 4-дэ шэнэ линиие нээлгэдэ зорюулагдажа, «Арбатская» гэжэ станцида баярай заседани болоо. Нүгөө үдэрынь үглөөнэй 6 часһаа шэнэ трассаар поезднууд таһалгаряагүй ябажа эхилһэн юм.

«Арбатская» гэжэ шэнэ станци Московско метрополитенэй эгээн ехэ станцинь болонхой. Газар дорохи метрогой иимэ станци дэлхэй дээрэ хаанашье үгы юм. 250 метр шахуу утатай энэ станци ямар нэгэн үльгэр соо хэлэгдэдэг үзэсхэлэн гоё үйлсэ мэтэ үзэгдэнэ.

«Смоленская», «Киевская» гэжэ шэнэ станцинууд мүн лэ гоё һайханаар баригданхай.

Метро баригшад 1953 ондо «Арбатская» гэжэ шэнэ трассые ашаглалгада оруулхадаа, москвагайхидта түрүүшынгээ ехэ бэлэг болгоһон байна. Табан километрһээ үлүү утатай «Ехэ сахаригай» барилгые барижа дүүргэхэдээ москвагайхидта хоёрдохи ехэ бэлэг болгохо юм.

«Ехэ сахаригай» гурбадахи, һүүлшын участогай барилга түлэг дундаа ябажа байна. Шэнэ трасса дээрэ «Краснопресненская» ба «Киевская-кольцевая» гэжэ хоёр станци баригдажа байна.

Метрополитенэй һүүлшын дүрбэдэхи участогай барилга дүүрэхэ дүтэлэнхэй. Баатарлиг проходчигууд газар доро үдэр һүнигүй ажаллана. Киевскэ вокзалһаа Красная Пресня шэглэһэн тоннель малтагдажа дүүрэхэ болоо. Энээнэй дүүрэхэдэ метро барилгашад үшөө нэгэ ехэ амжалта туйлаха байна. «Ехэ сахаригые» барижа дүүргэхэ саг мүн лэ дүтэлөө. Энэ барилгын дүүрэхэдэ пассажирнууд 20 километрын түхэреэн замаар оройдоол 28—30 минута ябаха юм.

«Ехэ сахариг» хадаа техническэ ба архитектурна талаараа гайхамшагта барилга мүн. Энэ сахариг столицын 17 районие холбохоһоо гадна, томо томо үйлсэнүүд болон талмайнууд доогуур гаража, метрогой бүхы линиие ба городой түмэр замай Казанска, Ленинградска, Ярославска, Курска, Павелецкэ, Белорусска ба Киевскэ долоон томо вокзалнуудые холбохо байна.

Советскэ метро хадаа дэлхэй дээрэ эгээл түрүү методээр баригдана. Метрогой шэнэ лининүүдэй мраморна станцинууд-ордонууд советскэ техникын һүүлшын туйлалтын ёһоор баригданхай. Шэнэ станцинуудай архитектура уран гоёороо ба идейнэ талаараа һайн байһаараа онсо шалгарна.

Хилын саанахи бүлэг айлшад «һайшаалай дэбтэр» соо метро тухайда иигэжэ бэшэһэн байна: «метро соохи станцинуудай һүр жабхаланта ордонгууд хадаа зохёон байгуулхы ажал эрхилжэ байһан хүсэ ехэтэ СССР-эй столицын нэрэ түрэдэ хүсэд хүрэмөөр байна».

Москвагайхид өөрынгөө метродо туйлай ехээр дурладаг. Метрогой ашаглалгада оруулагдаһан сагһаа хойшо, 1953 оной январиин 1 болотор московско метрополитенээр 11 миллион поезднууд ябажа гараа. Энэ үе соо 8 миллиард пассажирнууд зөөгдэһэн байна. Мүнөө үедэ газар доогуурхи электрическэ поезднуудаар үдэр бүри хоёр миллион шахуу пассажирнууд ябана.

Столицын ажалшадта таатай зохид харилсаа байгуулхын тула метрогой барилгашад бии байгаа замуудые мүнөө һайжаруулжа байна.

Московско метрополитениие бүхы оромнай байгуулна. Москвагай ба бүхы союзна республикануудай хоёр зуу гаран заводууд метрогой барилгые бүхы юумээр хангана. Газар дорохи шэнэ ордонгуудые зураглан гоёолгодо олон сортын мрамор болон гранит, хрусталь болон бронзо, гоё үнгэтэй шулуу болон керамика хэрэглэгдэһэн байна. Станцинуудые түхеэрэлгэдэ хэрэглэгдэхэ материалнууд Урал ба Сибирьһээ, Украина ба Узбекистанһаа, Кавказ ба Прибалтикаһаа ерэнэ.

Москвае шэнэдхэн хубилгаха сталинска генеральна түсэбые бэелүүлхын тула Москвагай ажалшад эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллана.

Н. Светловидов.

КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИЯА, СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВОЯА ТОЙРОН МАНАЙ АРАД УЛАМ НИГТААР ЖАГСАНА

Хэлбэришэгүй бата нэгэдэл

БИЧУРЫН АЙМАГ

Июлиин 17-до КПСС-эй Бичурын айкомой пленум болоо. Аймагай партийна эдэбхитэд пленумдэ хабаадалсаа. Эндэ 200 шахуу хүн байлсаба.

Антипартийна, гүрэндэ эсэргүү харата муухай ябуулгануудые хэһэнэйнь түлөө Берияе партиин зэргэһээ гаргаха тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые, Бериягын гэмтэ муухай хэрэгые СССР-эй Верховно Суудэй үзэмжэдэ үгэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолые пленумдэ хабаадагшад нэгэн һаналаар һайшаагаа.

Айкомой пленум хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые тойрон аймагай партийна организациин улам нигтаар жагсажа байһые эли тодоор харуулаа. Элидхэлшэ, КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр **Афанасьев,** мүн пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд парти ба бухы советскэ арадта КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой тон ехэ удхашанартай байһые, бүхы партийна организацинуудта тэрэнэй нэгэн һаналаар дэмжэгдэжэ байһые тэмдэглэһэн байна.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд парти ба советскэ арадай харата дайсан, уласхоорондын империализмын агент Берияын гэмтэ муухай хэрэгүүд тухай угаа ехэ зэбүүрхэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй уряагай ёһоор Берияын гэмтэ хэрэгһээ гүнзэгы тобшолол хэжэ, пленумдэ хабаадагшад аймагай партийна болон советскэ организацинуудай ажал-ябуулгын дутуунуудые хурсаар шүүмжэлһэн ба тэдэнине усадхаха үнэтэ дурадхалнуудые оруулһан байна.

Аймагай партийна организацида партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрине улам һайжаруулха шухала байһан тухай үгэ хэлэгшэд онсо тэмдэглээ.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой, сахарай заводой партийна эхин организацинуудай секретарьнууд нүхэд Бурцев, Голошейкин болон бусад хамта 18 хүн үгэ хэлээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэрине бүрин һайшааһан ба тэрэнние ажал-ябуулгадаа хүтэлбэри болгохо гэһэн тогтоолые пленум нэгэн һаналаар гаргаа.

КУДАРЫН АЙМАГ

КПСС-эй Кударын айкомой пленум аймагай партийна эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар һаяхан болобо. Берияын антипартийна, гүрэндэ эсэргүү гэмтэ хэрэг тухай партиин Центральна Комитедэй Пленумэй гаргаһан шиидхэбэри тушаа партиин айкомой секретарь нүхэр **Федоров** элидхэл хээ.

Аймагай бүхы партийна организациин дура зоригые мэдүүлэн, пленумдэ хабаадагшад партиин Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэрине нэгэн һаналтайгаар һайшааха зуураа, парти ба советскэ арадай хорото дайсан Берияе туйлай ехээр шоо үзэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй үндэр һэрэмжэтэй байһанай ашаар галзуурһан авантюрист Берия өөрынгөө хорото муухай һанаашалгые бэелүүлжэ шадаагүй гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд онсо тэмдэглээ.

Пленум хадаа КПСС-эй Центральна Комитедые тойрон, Кударын партийна организациин батаар жагсажа байһыень эли тодоор харуулба.

Берияын хорото муухай хэрэгһээ политическэ тобшолол хэхэ шухала байһан тухай элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Тиин пленум болбол ажахын ба культурна байгуулалтын талаар партийна, советскэ болон ажахын организацинуудай хүдэлмэриин дутуунуудые шүүмжэлэн элирүүлһэн байна.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр **Гомбоев** иигэжэ хэлэбэ:

—Партиин айком болбол партийна эхин организацинуудай секретарьнуудта үшөө багаар туһална. Ажахые партийна организацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилхэ шадабарида һурганагүй.

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин начальник нүхэр **Кривогорницын** аймагай хүн зоной культурна эрилтэнүүдые хангаха хэрэгые һайжаруулха тухай хэлэһэн байна.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Громов,** Хамнигадайн МТС-эй главна агроном нүхэр **Собылева** болон бусад хамта 20 шахуу хүн пленум дээрэ үгэ хэлээ.

Партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан тогтоолые пленум нэгэн һаналаар баталан абаа.

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

Партиин айкомой пленум аймагай партийна эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар боложо, КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэри тухай партиин айкомой секретарь нүхэр **Рыбаков** тэндэ элидхэл хээ. Элидхэлшэ болбол Пленумэй шиидхэбэри тухай лэлгэрэнгыгээр хэлэхэ зуураа, һэрэмжэеэ улам дээшэлүүлхэе, партийна журамые бүри бэхижүүлхэ, парти-доторой болон политическэ хүдэлмэрине саашадань һайжаруулха гэжэ пленумдэ хабаадагшадые уряалаа.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд партиин Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэрине угаа ехэ һайшаалтайгаар угтажа, парти ба арадай дайсан Берияын хорото муухай хэрэгые зэбүүрхэн шоо үзэһэн байна. Тэрэшэлэн партиин ЦК-гэй уряада харюу болгон бүри эршэмтэйгээр ажаллаха байһанаа тэдэнэр мэдүүлээ.

Партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые аймагаймнай ажалшад ажалай ба политическэ ехэ эдэбхитэйгээр угтаад, гүрэндэ эдеэ хоолой продукци, хүнгэн промышленностьда түүхэй эд улам ехээр үгэхын түлөө эрмэлзэн ажаллажа байна гэжэ пленумдэ хабаадагшад мэдүүлбэ.

Ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар партиин заабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан тогтоолые пленум нэгэн һаналаар баталан абаа.

Республикын залуушуул арадай дайсанние ехээр зэбүүрхэнэ

Комсомолой эдэбхитэдтэй хамта болоһон ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой, Улан-Удын горкомой хамтарһан пленум һаяхан боложо, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй дүнгүүдые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэбэ. Пленумдэ 600-гаад шахуу хүн хабаадалсаһан байна. КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр **Климов** элидхэл хээ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол хадаа манай партиин, советскэ арадай ажабайдалда угаа ехэ удхашанартай байна, энэ тогтоолые манай республикын бүхы ажалшад ехээр һайшаана гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Пленумдэ хабаадагшад уласхоорондын империализмын агент Берияын хорото ябуулгануудые зэбүүрхэн буруушааха зуураа, партиин ба арадай дайсан Берияын хорото ябуулгануудые КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй саг соонь элирүүлһые ехэтэ һайшааба.

—Улан-Удын мяханай комбинадай комсомолецууд болон залуушуул КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бүхы советскэ арадтал адли туйлай ехээр һайшааба гэжэ комбинадай дэргэдэхи ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр **Нодельман** мэдүүлээ.

—Манай ороной ба арадай дайсан Берияын хорото хэрэг саг соогоо элирүүлэгдлээ,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.— Комбинадай залуушуул дайсадай хорото хэрэгүүдтэ шанга сохилто хэхын тула саашадаа бүри һайнаар ажаллаха ба Коммунистическэ партиингаа Центральна Комитедые тойрон бүри нигтаар жагсаха байна.

—Берия хадаа манай залуушуулай зол жаргалые үгы хэхэ гэжэ һэдэһэн байгаа,—гэжэ ВЛКСМ-эй Улан-Удын Горкомой секретарь нүхэр **Басаев** хэлэбэ. — КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй тогтоолые городой комсомолецууд болон залуушуул нэгэн дуугаар һайшаагаа. Берия хадаа засагые гартаа абаха гэжэ һэдэһэн байгаа. Тэрэ хорото һаналынь буруу һүрөө. Манай ороной засаг найдамтай гарта, Ленин, Сталинай үнэн соратнигуудай гарта байна. Манай комсомолецууд болон залуушуул Берияын хорото хэрэгһээ политическэ тобшолол хэхэ ёһотой гэжэ тэрэ мэдүүлхэ зуураа, городой залуушуулай политическэ һуралсалда бии байһан горьтой дутуу дундануудые тэмдэглэбэ.

Зүүн-Сибириин түмэр замай 4-дэхи отделениин политотделэй инструктор нүхэр **Писарев** пленум дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Арадай дайсан Берия һүүлэй үедэ хэтэрэн галзуурһан ба арадуудай хоорондохи бата хани барисаае эбдэхэ гэжэ һэдэһэн байна. Манай арадуудай бата хани барисаае ямаршье дайсад эбдэжэ шадахагүй.

—Манай парти, арад хоорондоо бата нэгэдэлтэй юм, энэ нэгэдэл хэзээдэшье эбдэрхэгүй, — гэжэ Итанцын леспромхозой токарь нүхэр **Калашников** мэдүүлбэ. Леспромхозой залуушуул КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые ехэтэ һайшаагаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые Хэжэнгын залуушуулай ехээр һайшааһан тухай ВЛКСМ-эй Хэжэнгын райкомой секретарь нүхэр **Мельникова** хэлэбэ.

—Манай районой залуушуул Советскэ Союзай бүхы залуушуудтал, Коммунистическэ партидаа хододоо үнэн сэхэ байха юм,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

—Берияын бузар муухай һэдэлгэ манай партиин ба советскэ арадай бата нэгэдэлээр бута сохигдоо,—гэжэ ВЛКСМ-эй Улан-Удын райкомой секретарь нүхэр **Демина** хэлэбэ,—Берияын хорото хэрэгһээ бидэнэр политическэ тобшолол хэхэ ёһотойбди.

Саашань нүхэр Демина районой комсомолецууд болон залуушуулай политическэ һуралсалда бии байһан дутагдалнуудые тэмдэглэбэ.

Улан-Удын ПВЗ-дэхи ВЛКСМ-эй ЦК-гэй комсорг нүхэр **Бирюков,** Прибайкальска райкомой секретарь нүхэр **Белкин,** ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр **Заиграев** гэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые республикын залуушуулай ехээр һайшаажа байһан тухай мэдүүлээд, хүдэлмэридөө байһан дутагдалнуудые усадхаха тухай хэлэбэд.

Пленум дээрэ үгэ хэлэһэн ВЛКСМ-эй Тарбагатайн райкомой секретарь нүхэр **Рыжаков,** ВЛКСМ-эй Заиграйн райкомой секретарь нүхэр **Матвеева,** ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр **Ганичев** болон бусад Берияын хорото хэрэг тухай ехээр дураа гутаһанаа мэдүүлээд, тэрэнние шангаар хэһээхые эрибэ.

Комсомолой эдэбхитэдтэй хамта болоһон ВЛКСМ-эй обкомой, Улан-Удын горкомой нэгэдэмэл пленум өөрынгөө тогтоол соо партида ба гүрэндэ эсэргүү Берияын хорото ябуулганууд тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бүрин һайшааха зуураа, республикын залуушуул КПСС-эй Центральна Комитедые тойрон саашадаа бүри нигтаар жагсаха юм гэжэ найдуулба.

Советскэ арадай зам—гансал урагшаа!

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай хамтын суглаан һаяхан болобо.

Суглааргшадта КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Дубровский Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Пленумэй дүнгүүдые тодорхойгоор хэлэжэ үгөө.

Комбинадай хүдэлмэришэд трибуна дээрэ хойно хойноһоо гаража үгэ хэлээ. Тэдэнэр Берияын гэмтэ ябуулгануудые усадхахын тулада КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй саг соонь абаһан эрид шанга хэмжээнүүдые нэгэн һаналаар һайшааһанаа мэдүүлээ.

—Коммунистическэ парти хадаа манай түрэл парти мүн. Бидэнэр партидаа хизааргүй дуратайбди, партидаа хододоо этигэдэгбди, — гэжэ колбасна цехын стахановка нүхэр Сажина хэлэбэ. —Арадай ба партиин дайсан Берия советскэ хүнүүдые сэнгэлиг һайхан ажабайдалһаань һалгааха гэжэ эрмэлзэһэн байгаа. Манай цехын коллектив Берияын гэмтэ ябуулганууд тушаа бүхы советскэ арадтай хамта тон ехээр дураа гутажа байна.

Һүүлээрнь консервнэ заводой стахановка нүхэр Климентьева үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Советскэ арадай зам— гансал урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ. Ямаршье хорото муухай дайсан бидэнэрые энэ замһаа хэлбэрүүлжэ шадахагүй.

Нүхэр Климентьевагай үгэ хэлэжэ дүүргэһэнэй һүүлээр комбинадайхид хойно хойноһоонь трибунада гаража үгэ хэлэнэ. Тэдэнэр парти ба Советскэ правительствые тойрон манай ороной ажалшадай улам нигтаар жагсаһан тухайда хэлэнэ. Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрине нэгэн һаналтайгаар һайшааһан резолюци баталан абаа.

Н. Святогор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой һүнэй-товарна фермын эрхим аhалагша һаалишан Агрипина Трифонова.

В. Бродачын фото.

Ургаса хуряалгада бэлэдхэлые хурданаар ябуулна

Суулгын МТС-эй комбайнернууд ургаса хуряалгада бэлэдхэлые августын 10-да дүүргэхэ түсэбтэй байһан байгаа. Мүнөө тэдэнэр энэ хүдэлмэрие июлиин 20 болотор дүүргэхэ эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа байна.

— Заһабарилагдаха таба-зургаан комбайн үлөө. Гадна, түсэбһөө гадуур хэрэгһээ гаража орхигдоһон 3 комбайн энэ жэлдэ ябуулха байнабди. Тэдэ агрегат хахадшье нормо үгөө һаа ургаса хуряалгые хурдадхаха байна, — гэжэ МТС-эй механик нүхэр Дамбаев хөөрэнэ. Комбайнуудынь копнительтайгаар заһагдана.

Тэрэшэлэн таряа сэбэрлэхэ машинануудай заһабари нэгэ доро ябуулагдана. Таряа хатаадаг «Кузбасс» гэжэ нэгэ сушилкатай юм. Тэрэнь заһабарилагдаад, мүнөө колхозой таряа хатаалга дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Ц. Намдаков.

Таряагаа харуулһана

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээгүүр нилээд һайн ургасатай таряан эдеэшэжэ байна. Энэ артелиин гэшүүд нёдондо жэлдэшье аймаг соогоо эгээн баян ургаса хуряаһан байгаа.

Колхознигуудай үхибүүд — һургуулиин һурагшад, үбгэн Бадмацырен Цыбиктаровай хүтэлбэри доро орооһото, овощной культурануудай болон хартаабхын үбһэ түүжэ байха юм. Һуралсалай жэлэй дүүрэһэнһээ хойшо тэдэнэр орооһото культурануудай тарилгын 150 гектар талмайн, овощь, хартаабхын 2 гектар талмайн буртаг үбһэ сэбэрлэбэ. Гадна, овощной культурачуудай болон хартаабхын тарилгын хошоод гектар талмайн ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдээ.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүд колхозой агротехник Ананда Доржиевай заабаряар хэгдэнэ, — гэжэ партийна эхин организациин секретарь нүхэр Хандажапов хөөрэнэ.

Н. Цыбенов.

Таряаланда нэмэлтэ үрэжүүлгэ хэнэ

МУХАРШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай колхозуудай полинууд дээрэ намарай хара таряанда нэмэлтэ үрэжүүлгэ хэгдэжэ дүүргэгдэбэ. «Гигант» колхозой гэшүүд агротехник нүхэр Блатушинай хүтэлбэреэр 460 гектар намарай хара таряанда нэмэлтэ үрэжүүлгэ хээ. Октябрьска сельсоведэй «Путь Ленина», «Коммунизм» ба бусад колхозууд энэ хүдэлмэрие амжалтатайгаар үнгэргэбэ.

Н. Тимошина.

Һуралсалай жэлдэ бэлэн

Закаменай аймагай Цакирай сомоной Бүргын эхин һургуули (даагшань нүхэр Б. Гармаев) һуралсалай жэлдэ жэл бүри муу бэшээр бэлдэдэг юм. Мүнөө энэ һургуули һуралсалай жэлдэ хэрэглэгдэхэ түлеэгээ бэлэдхээд, һургуулиингаа газаа шэрэжэ буулганхай. Бүхы парта болон һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүд заһабарилагдажа дүүргэгдээ. Ерэхэ намар һураха хүүгэдэй тоо абтаа.

Ц-Д Сагаев.

Советскэ Союз ба Израилиин хоорондо дипломатическа харилсаанууд һэргээгдэбэ

Израильдахи Советскэ Миссидэ бомбын тэһэрһэнтэй дашарамдуулан энэ оной февралиин 12-то Советскэ Правительствоор болиоулагдаһан Советскэ Союзай ба Израилиин хоорондохи дипломатическа харилсаануудые Израилиин Правительствын һэргээхэ хүсэлэнтэй байһан тухай Советскэ Правительствода мэдээсэхэ гуйлтатайгаар Израиль гүрэнэй Правительство хадаа Болгарида хэрэгүүдые эрхилхэ өөрынгөө этигэмжэтэнээр дамжуулан Болгаридахи Советскэ Посолдо майн 28-да хандаһан байгаа.

Тэрэнэй һүүлээр болоһон хэлсээнүүдэй эсэстэ Израилиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр М. Шарет СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовто доро дурсагдаһан удхатай бэшэг июлиин 6-да эльтээбэ:

«Та, Дээдэ зэргэтэ.

1. Һүүлэй үедэ уласхоорондын байдалай элитээр һайжаржа байһые ба үшөө шиидхэгдээгүй байһан уласхоорондын гол асуудалнуудые эбэй ёһоор ба конструктивнаар шиидхэхэ тухай хүсэл эрмэлзэлгын дахин үргэнөөр дэлгэржэ байһые Израилиин Правительство тэмдэглэнэ. Эб найрамдалда дуратай бүхы оронуудтай хани харилсаатай байхые, бүхы арадуудай хоорондо таатай, тэгшэ эрхэтэй харилсаануудые тогтоолгодо шадалайнгаа зэргээр туһалхые эрмэлзэдэг өөрынгөө саг үргэлжын политикада тушэглэн, Израилиин Правительство хадаа Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Израилиин хоорондо дипломатическа харилсаануудые һэргээхэ тухай асуудал мүнөөнэй оршон байдалда табихые хүсэнэ.

2. Тель-Авивтахи Советскэ Миссидэ мэдэгдээгүй гэмтэдэй табиһан бомбын тэһэржэ, хүнүүдтэнь ба зөөридэнь гарза хохидол ушаруулһанай эсэстэ, Советскэ Союзай Правительство Израильтай өөрынгөө дипломатическа харилсаануудые болиоулһан байна. 1953 оной февралиин 10-най ното соогоо Тель-Авивтахи СССР-эй Миссидэ эсэргүү гэмтэ хэрэгэй хэгдэһэнэй түлөө өөрынгөө гэмшэл ба гуйлта мэдүүлһэнэй, тэрэшэлэн Миссидэ болон тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэдтэ тохёолдоһон гэмтэлгэ ба материальна гарзануудые хүсэдөөр түлэхэ байһанаа дурадхаһан тухайгаа Израилиин Правительство һануулна. Израильска полици хадаа гэм хэгшэдые барижа хэһээхэ тухай байха шадалаараа оролдобо. Израилиин полицида хамаархагүй шалтагаанаар, гэм хэлгые тэрэ доронь мүрдэхэ ябадал, тэрэнэй болоһоной хойно 15 час үнгэрһэн хойно эхилжэ болохо байгаа. Зарим организацинуудай конторонуудта, тэрэшэлэн хүнүүдэй гэрнүүдтэ нэгжэлгэ үргэнөөр хэгдэһэн ба тус хэрэгтэ хабаадажа болоо гэжэ һэжэглэгдэһэн хэдэн арбаад хүн асуулта абагдахаар баригдаһан байна.

Гэбэшье, хэгдэһэн мүрдэлгэһөө мүнөө хүрэтэр ямаршье үрэ дүн гэй гараагүй байнаниинь гэмшэлтэй. Зүгөөр, энэ хэрэг орхигдоогүй, харин гэм хэгшэд арестовалагдаад, сүүдтэ үгтэжэ, зохихо хэһээлтэ абажа болохо байһанда хүсэд найдамтайгаар гэмтэдые бэдэржэ үргэлжэлһөөр.

3. СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын 1951 оной ноябриин 21-эй нотодо 1951 оной декабриин 8-да үгэһэн харюу тухайгаа Израилиин Правительство энэ ушар байдалтай дашарамдуулан һануулна. Тэрээн соогоо тус правительство иигэжэ мэдүүлһэн юм:

«СССР-тэ эсэргүү гү, али эб найрамдал хүсэгшэ ямаршье ондоо гүрэндэ эсэргүү агрессивнэ аашануудые хэхэ гү, али бэлэдхэхэ ябадалые дэмжэхые Израиль хэзээдэшье зүбшөөдэггүй, зүбшөөхэшьегүй байна. Энэ политика хэзээдэшье хубилхагүй. СССР-тэ дайсан харша һанаашалгагүй, харин тэрээнтэй хани барисаанай ба эбэй харилсаа байгуулхые оролдодог байһан тулада, Израиль Советскэ Союзда эсэргүү агрессивнэ зорилготой ямар нэгэн союз гү, али хэлсээнүүдтэ хабаадахагүй байна.

4. Израилиин правительство 1953 оной февралиин 12-то болиоулагдаһан дипломатическа нормальна харилсаануудаа уласхоорондын бодото хани барисаанай ёһоор һэргээн бодхоохые Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствода дурадхана.

Энэ ушартай дашарамдуулан, Дээдэ зэргэтэ Танине тон ехээр хүндэлдэг байһанаа мэдүүлнэб.

М. Шарет,
Израилиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр.
1953 оной июлиин 6».

Израилиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр М. Шаретын бэшэгтэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов доро дурсагдаһан харюу июлиин 15-да эльгээбэ:

«Господин Министр,

1953 оной июлиин 6-най Танай бэшэгтэй дашарамдуулан иигэжэ мэдээсэнэб.

Израильдахи СССР-эй Миссиин территори дээрэ февралиин 9-дэ гэмтэ шоурнуудаар бомбо гэһэлэгдэһэниинь мэдээжэ, тэрэнэй эсэстэ Миссиин хүдэлмэрилэгшэ ба Миссиин зарим хүдэлмэрилэгшэдэй бүлэнэр хүндөөр шархатаһан байна. Тэрээнтэй дашарамдуулан, Советскэ Правительство хадаа Советскэ Союзай Посланнигые, тэрэшэлэн Израильдахи Миссиингээ составые дуудажа асарһан ба Израилиин Правительствотай дипломатическа харилсаануудаа болиоулһан байна.

Израилиин ба Советскэ Союзай хоорондохи дипломатическа харилсаануудые һэргээхэ дурадхалтайгаар Израилиин Правительство Советскэ Правительствода майн 28-да хандаба.

Советскэ Правительство энэ дурадхалые хаража үзэхэдөө, Тель-Авивтахи Советскэ Миссидэ эсэргүү гэмтэ хэрэгэй хэгдэһэнэй түлөө Израилиин Правительствын гүнзэгы гэмшэлые ба гуйлтые анхаралдаа абаа. Зүгөөр гэм хэгшэдые бэдэрэлгэһээ үрэ дүн гараагүй болобошье, мэдүүлгэ хэһэнэйнь ёһоор, Израилиин Правительство хадаа гэм хэгшэдые арестовалжа, сүүдтэ үгэхэ зорилгоор бэдэрэлгые үргэлжэлүүлжэ байна.

Советскэ Союзда эсэргүү агрессивнэ зорилготой ямар нэгэн союзда гү, али хэлсээндэ хабаадахагүйбди гэжэ Израилиин Правительствын мэдүүлһэн мэдүүлгые Советскэ Правительство тэрэшэлэн анхаралдаа абана.

Израилиин Правительствын дээрэ дурсагдаһан найдуулгые, тэрэшэлэн Советскэ Союзтай хани барисаанай харилсаа байгуулха тухай тэрэнэй оролдожо байһые хараадаа абалсан, мүн бусад гүрэнүүдтэй нормальна харилсаануудтай байха ба арадуудай хоорондохи хани харилсаа бэхижүүлхэ өөрынгөө политикые баримталан, Советскэ Правительство хадаа тэрэшэлэн өөрынгөө зүгһөө Израильтай хани барисаата харилсаатай байхые хүсэжэ байһанаа мэдүүлээд, Израилиин правительствотай дипломатическа харилсаагаа һэргээжэ болохо гэжэ тоолоно.

Господин Министр, Танине минии ехээр хүндэлжэ байһые тогтоон абыт.

В. Молотов.
1953 оной июлиин 15».

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

Энэ оной июлиин 20-до СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. А. Зорин Турецкэ Республикаһаа Москвада байгаа Посол г-н Хозарта нимэ удхатай ното барюулба:

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство Турецкэ Республикын Посольстводо иигэжэ мэдүүлхэ хүсэлэнтэй байна.

10 единицэһээ, тэрэ тоодо 2 крейсерһээ, 3 эсминецһээ, 4 тральщигһаа ба 1 десантна суднаһаа бүридэһэн США-гэй сэрэгэй корабльнуудай соединени июлиин 22-һоо 27 хүрэтэр Стамбульска портдо байха юм гэжэ Турциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство Анкарадахи Советскэ Посольстводо мэдээсэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр 22 единицэһээ, тэрэ тоодо 3 крейсерһээ, 4 эсминецһээ, 6 тральщигһаа, 4 десантна суднаһаа бүридэһэн английска сэрэгэй корабльнуудай соединени июлиин 27-һоо августын 3 хүрэтэр Стамбульска портдо байха юм гэжэ Турциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство Советскэ Посольстводо мэдээсээ.

Турциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын энэ мэдээсэлтэй дашарамдуулан, һүүлэй үедэ Хара далайн хоолойнуудай портнуудта сэрэгэй томо корабльнуудһаа бүридэһэн гадаадын сэрэгэй корабльнуудай соединенинүүдэй олоор орродог болоһон ушар байдалда анхарал хандуулангүй байжа болохогүй байна. Стамбульска портдо американска сэрэгэй 10 корабльнуудай ба английска сэрэгэй 22 корабльнуудай ороһон ябадал сэрэгэй демонстраци шэнгеэр сэгнэгдэжэ болохо байна.

Дурсагдаһан ушар байдал дээрэһээ, Советскэ Правительство хадаа Турецкэ Правительствоһаа нэмэлтэ информаци абаха бэзэбди гэжэ найдана».

Дурсагдаһан нотые Турецкэ Правительствода дамжуулан үгэхэ байһанаа г-н Хозар найдуулһан байна.

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ КП-гэй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ БА АЗЕРБАЙДЖАНАЙ КП-гэй БАКИНСКА ГОРКОМОЙ ХАМТАРҺАН ПЛЕНУМ

БАКУ, июлиин 18. (ТАСС). Азербайджанай КП-гэй Центральна Комитедэй ба партиин Бакинска городской комитедэй хамтарһан пленум һаяхан болобо. Пленум дээрэ ЦК-гэй ба ГК-гэй гэшүүдтэй хамта Азербайджанска партийна организациин олон тоото эдэбхитэд байлсаба.

Пленум хадаа Азербайджанай коммунистнуудай принципиальна үндэһэ һуури дээрэ эбдэршэгүй нэгэдэлэй ба нигта жагсаалай оршон байдалда, КПСС-эй Центральна Комитедтэ тэдэнэй тон үнэн сэхэ байлгын туг доро үнгэрөө.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй дүнгүүд тухай Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр М. Т. Якубовай элидхэлые сугларагшад ехэ анхаралтайгаар зүбшэн хэлсээ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэри ба жэгшүүритэ провокатор, уласхоорондын империализмын агент Берияын хорото ажал-ябуулгые элирүүлгэ хадаа парти болон бүхы советскэ арадта туйлай ехэ удхашанартай гэжэ элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй ба Бакинска Комитедэй хамтарһан пленум хадаа Берияын антипартийна ба гүрэндэ эсэргүү гэмтэ ябуулгануудые үгы хэхын тула КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй саг соонь, тон зүбөөр абаһан хэмжээ-ябуулгануудые зүб гэжэ тоолоод, Бериые партиһаа гаргаха ба советскэ арадай дайсан гэжэ сүүдтэ үгэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые нэгэн һаналаар һайшаагаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоол хадаа туйлай ехэ политическэ шухала документ болоно, партийна зэргэнүүдэй нэгэдэлые ба советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэнь манай парти ба советскэ арадта тон ехэ удхашанартай байна гэжэ пленум тэмдэглээ.

Пленумэй хүдэлмэри шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые үргэнөөр, зоримгойгоор дэлгэрүүлгын оршон байдалда болобо. Тэрэнэй ашаар Азербайджанай партийна ба советскэ органуудай хүдэлмэридэхи ехэ дутуунууд элирүүлэгдээ.

Азербайджанай Центральна ба Бакинска Комитедүүдэй, тэдэнэй бюронууд ба секретарьнуудай хүдэлмэридэ коллективнэ хүтэлбэриин партийна принцип эбдэгдэнэ гэжэ шиидхэбэри соонь тэмдэглэгдэнэ.

Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь байһан М. Д. Багировай зүгһөө үни удаан саг соо буруу хүтэлбэри үгтэдэг байгаа. Тэрэ хадаа кадрнуудые шэлэн олохо партийна принципүүдые ехээр эбдэдэг, партийна хүдэлмэриин методуудые сэхэ захиралтын гуриһаар һэлгэдэг, ЦК-гэй бюрогой гэшүүдэй ба ЦК-гэй гэшүүдэй эрхэнүүдые хизаарлан хаһадаг, хэтэрхэдээ тэрэнэй ажал-ябуулгые баахаһааршье шүүмжэлхэ ябадал гаргадаггүй, ЦК-гэй бюрогой гэшүүдэй дурадхалнуудые хэрэгсээдэггүй, шухала асуудалнуудые гансаараа шиидхэдэг байгаа. Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй бюронууд ба пленумүүд дээрэ шухалын шухала асуудалнууд тушаа шиидхэбэринүүд яаралтайгаар, нарин бэлэдхэлгүйгөөр, бүхы талаһаа зүбшэн хэлсэгдэнгүйгөөр абтадаг байгаа.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые, илангаяа дороһоо гараха шүүмжэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ арга нүхэсэл Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй бюрогой заседанинууд ба пленумүүд дээрэ байгуулагдадаггүй байгаа. Эдэ бүгэдэ хадаа республикын партийна организацинуудай коллективнэ хүтэлбэриин органууд болохо ЦК-гэй пленумэй ба бюрогой үүргые доошонь дараһан байна.

Пленум болбол Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй бюрогой составһаа нүхэр Багировые гаргаһан ба Азербайджанска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын тушаалһаа тэрэниие гаргаха тухай дурадхал оруулһан байна.

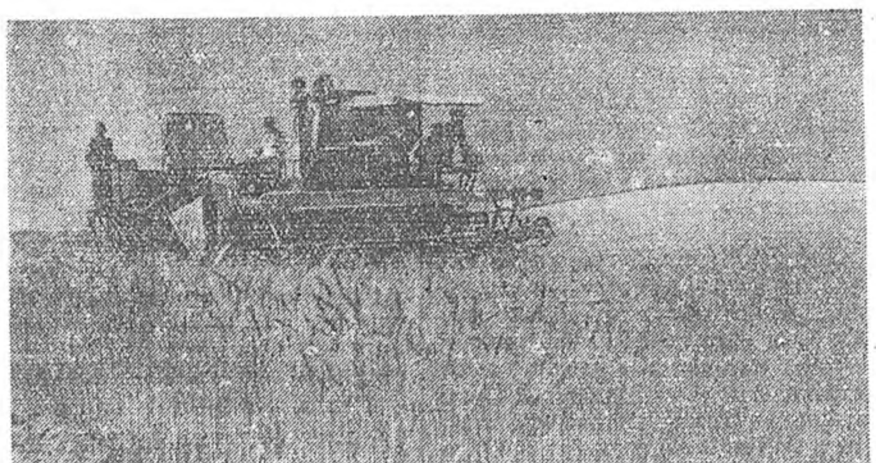
Республикын партийна организацинуудай хүдэлмэридэхи нилээд ехэ дутагдалнуудые түргэнөөр усадхаха, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэри соо табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ зорилгоор, пленум болбол партийна ажабайдалдахи ехэхэн гуримгүй байдалые усадхажа, республикын ажахын болон культурна байгуулалтын бүхы участогуудта партийна хүтэлбэриин методүүдые үндэһөөрнь һайжаруулхые Азербайджанай КП-гэй Центральна ба Бакинска Комитедүүдэй, обкомуудай, горкомуудай ба райкомуудай бюронуудһаа эрибэ. Пленум болбол партийна, советскэ, профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэхи дутуу дунданууды усадхахын тула хэдэ хэдэн бодото хэмжээ-ябуулганууды заагаа.

Азербайджанай КП-гэй Центральна ба Бакинска Комитедүүдэй хамтарһан пленум хадаа манай агууехэ партиин үнинэй ба шалгагдаһан отрядуудай нэгэн Азербайджанска партийна организаци өөрынгөө хүдэлмэридэхи алдуу дутуунуудые усадхажа шадаха, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй үнэн сэхэ ба этигэлтэй түшэг тулгуурынь саашадаашье байха юм гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые найдуулба.

Бакугай ба бүхы Азербайджанска партийна организациин коммунистнуудай политическэ үндэр дээдэ бэлэдхэлтэй байһые, Бакинска партийна организациин алдарта большевистскэ заншалые нэрэтэй түрэтэйгөөр сахиха байһые пленум харуулаа.

Азербайджанай партийна организаци өөрынгөө зэргые КПСС-эй ЦК-е тойруулан үшөө нигтаар жагсааха, республикын үмэнэ парти ба правительствын табиһан ажахын-политическэ зорилгонуудые тэрэнэй хүтэлбэреэр хэрэг дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ Азербайджанай ажалшадые хүтэлбэрилхэ байна.

Пленумэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр П. Н. Поспелов хабаадалсаа.

Таджикистанай таряа таридаг районуудта таряа хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Богони болзор соо, гээлтэ хоролтогүйгөөр ургаса хуряаха гэһэн социалистическэ уялга абаһан Дагана-Кииискэ МТС-эй механизаторнууд комбайнуудые колхозно полидо түрүүлэн гаргаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Бабаевай самоходно комбайн Дагана-Кииискэ районой Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо шэнинсэ хуряажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Колхозуудта үбһэ хуряалга

Һайн шанартай үбһэ бэлэдхэхэбди

Ниитын малажалые саашадань түргөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулгын шиидхэхы удхашанартай байһаниие бидэнэр ойлгонобди. Үбһэ хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухай мүрысөө үүсхэгшэ Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхозой гэшүүдэй ба Иволгын МТС-эй механизаторнуудай патриотическа үүсхэлые дэмжэжэ, республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсонобди.

Мүнөө үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, манай колхозойхидой дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Үбһэ хуряалгын 1-дэхи бригада манай колхоздо хүдэлмэрилхэ Ехэ-Кударын МТС-эй тракторна агрегадтай хамта 300 гектар талмайн сабшалангай үбһые богонихон болзор соо хуряажа, 3500 центнерһээ бага бэшэ үбһэ бэлэдхэхэ, 1500 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Морин сенокосилкын машинист Пурбо Хутаков хамта 100 гектар талмайн үбһэ сабшаха уялга абаад, үдэр бүри 4—4,5 гектар хүртэр сабшана. Энэ бригадада хүдэлмэрилдэг тракторна сенокосилкын машинистнууд Самбу Сампилов, Доржо Аюшеев гэгшэд мүн һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Тэжээл бэлэдхэлэй нэгэдэхи бригадын гэшүүдтэй мүрысэһэн 2-дохи бригадын гэшүүд 375 га сабшалангай үбһэ 25 үдэр соо хуряажа дүүргэхэ уялга абаад, ажалайнгаа темпые үдэрһөө үдэртэ хурдадхана. Тус бригадын гэшүүд Даша Рантапов, Гарма-Доржи Буянтуев, Жадамба Дугарова гэгшэд тракторна сенокосилкаар үдэр соогоо 15 гектар хүрэтэр сабшана. Мүн эндэхи морин сенокосилкын машинист Бадма Ямпилов нэгэ халаанай моридоор 5 гектар хүрэтэр сабшана.

Тармалга, сомолго хоёрой хоорондо забһар гаргахагүйн тула ехэхэн анхарал хандуулагдана. Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ сомолго хэгдэжэ байна. Тэрэшэлэн набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Ойрын үдэрнүүдтэ силос даралгые эхилхэмнай.

Үбһэ хуряалгын ба сабшалгын дүнгүүд недели бүхэндэ гаргагдажа байдаг юм. Бригада бүхэндэ хүдэлмэриин түсэб үгтэнхэй. Тэрэ түсэбэй ёһоор түрүү колхозниггууд үдэр бүри колхозой показателиин доска дээрэ бэшэгдэдэг байна. Тэрэшэлэн колхозой парторганизациин агитаторнууд тэжээл бэлэдхэлэй бригада бүхэндэ «дайшалхы хуудаһа» гаргана, һонирхолтой темэнүүдээр хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Үбһэ хуряалгые таряа хуряалгын эхилтэр дүүргэхэ арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэхэ байнабди. Тиин малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ арга манайда бии.

Б. Жамьянов, Кударын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Үбһэ хуряалга дээрэ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Ноёхоной сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Энэ колхозой 200 гаран гэшүүд үбһэнэй хүдэлмэридэ гаранхай. Мүнөө тус колхозой сабшалан дээрэ 94 гар хажууршад хүдэлмэрилнэ, 19 косилканууд, үбһэ сабшалгын тракторна 3 агрегадууд ябана. Ингэжэ бүхы хүсэеэ үбһэ хуряалгада табиһанай ашаар энэ колхозой гэшүүд сабшалангайнгаа 30 гаран процентые сабшаад хуряажа байна.

Г. Данзанов.

ХУДАЛДАА НАЙМААЕ ҺАЙНААР, КУЛЬТУРНААР ЭМХИДХЭХЭ

Һэрюун унда наймаалгые һайжаруулха

Илангаяа мүнөө, зунай халуун сагта ажалшадые элдэб һэрюун ундануудаар таһалгаряагүйгөөр хангаха гээшэ худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай шухалын шухала зорилго болоно. Гэбэшье, энэ шухала хэрэг Улан-Удэдэ хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Городой столовонууд, чайнанууд ба киоскнуудта һэрюун ундан, илангаяа пивэ саг үргэлжэ дутана, заримдаа шанар муутай, гутажа муудаһан зүйлнүүд худалдагдана. Городой худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой организацинууд ажалшадай эрилтэнүүдые шэнжэлжэ, ниитын газарнуудта, хүнүүдэй сэнгэдэг, амардаг газарнуудта һэрюун унда наймаалгые мууса эмхидхэнэ. Жэшээлхэдэ, мүнөө үдэрынь, илангаяа үдэшэлэн, ажалай дүүрэһэн хойно Сэлэнгын эрьедэ хэдэн зуун хүн шунгажа, наранда бэеэ шаража байдаг. Теэд тэндэ һэрюун ундануудые, мороженэ наймаалга эмхидхэгдээгүй байһаар. Хуушан юумэ худалдадаг дэлгүүр дээрэ, колхозно рынок дээрэ, мүн культура ба амаралтын городской парк соо эдэ зүйлнүүдые худалдалга муугаар эмхидхэгдэнхэй, олоной газарта һэрюун унда наймаалдаг үсөөн киоскнууд хүдэлмэрилнэ. Энэ ушарһаа ундаа хүрэһэн хүнүүд олоороо удаан саг соо очередьто байха баатай болоно. Хүн зоной олоор ябадаг газарнуудтахи киоскнуудта ариг сэбэр сахигданагүй. Городой центральна үйлсэнүүдтэ мороженэ наймаалагдаад лэ заха газарнуудаар оройдоошье наймаалагданагүй.

Эдэ дутагдалнууд яахадаа гарааб, яахадаа усадхагданагүйб гэхэдэ, Горсоведэй гүйсэдхэхы комитедэй худалдаа наймаанай таһаг, тэрэниие мүнөө саг зуура даагша нүхэр Шишкарева, мүн Городской районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр Цэктоев гэгшэд энэ хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулнагүй.

Мүн зарим предприятинуудай, жэшээлхэдэ, Улан-Удын пивын заводой ажал хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Энэ заводой хүтэлбэрилэгшэд директор нүхэр Рябинин, түсэблэгшэ-экономист нүхэр Олзоев гэгшэд валовой продукци гаргалгаяа ехэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, ассортиментыень үргэдхэхэ тушаа һаналаа табинагүй. Энээниие ямар баримтанууд гэршэлнэб гэхэдэ, бэлэн болоһон хэдэ мянган литр һэрюун ундануудай худалдаанда гаргагдангүй миин хэбтэжэ байхада, город соо олохон газарнуудта һэрюун ундан наймаанда байдаггүй. Зунай сагта город соо һэрюун ундануудые наймаалга юундэ муугаар ябуулагданаб гэжэ заводой түсэблэгшэ-экономист нүхэр Олзоевһоо асуухада: — «Үйлэдбэрилгэ — манай хэрэг, наймаалга — наймаанай организацинуудай хэрэг. Наймаанай организацинууд гаргаһан продукциемнай тушаажа абаад, хашаа сооһоомнай гаргахатаяа хамта тэрэнээ Үдэ руушье адхажа байг — манда хамаатай бэшэ» гэжэ тэрэ хойрогоор харюусаа һэн. Эдэ үгэнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, пивын заводой хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэрилэн гаргаһан продукцимнай хаана, ямар газарта абаашагдажа, ямараар наймаалагданаб гэжэ оройдоошье һонирхоногүй, ажалшадай эрилтэнүүдые шэнжэлнэгүй, наймаанай организацинуудай абаашаһан продукцияа муудуулангүй, саг болзортонь наймаалха тушаань тэдэнһээ эрилтэ хэнэгүй.

Д. Цыренжапов.

Хэды болотор тэсэхэ юм

Ой модоной промышленностиин предприятинуудай ОРС-нууд модошодые эд бараагаар ба эдеэ хоолоор таһалгаряагүйгөөр хангаха үүргэтэй. Теэд манай республикын зарим леспромхозуудай ОРС-нууд энэ уялгаяа тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Леспромхозуудай ОРС-нуудта эд бараанай эрьесын түсэб дүүргэгдэнэгүй. Магазинуудтань үргэн хэрэглэлэй эд товарнууд үгы байдаг. Теэд эдэ зүйлнүүд ОРС-нуудай складууд соо үни удаан хэбтэжэ байха юм. Хандагатайн леспромхозой ОРС-ын начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Дмитриев кадрнуудые шэлэн абадаггүй, харин таниилнуудаа, урагуудаа абана. Жэшээлхэдэ, тус ОРС-ын магазинуудта үбгэ һамгад Ардоновууд, Чернобровкотон ба Булытовууд үнинэй хүдэлмэрилнэ. Урдань гүрэнэй мүнгэ ехээр үригшэд экспедитор Борго, котлопунктые даагша Брянская, Хутор гэжэ тосхондохи ларёгые даагша Зубакин гэгшэд Хандагатайн леспромхозой ОРС-до мүнөө болотор хүдэлмэрилһөөр. Энэ ОРС мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ муугаар хүдэлмэрилнэ. ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэдэй худалдаа наймаанай кадрнуудые шэлэн абаха хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаһанһаа боложо, энэ жэлэй зургаан һарын турша соо 34 хүн хамта дээрээ 49 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ үриһэн байха юм.

«Забайкаллес» комбинадай дэргэдэхи УРС-ын начальник нүхэр Леонов Хандагатайн леспромхозой ОРС-до бии байгаа дутуу дунданудые ойрын сагта усадхахын, худалдаа наймаанай кадрнуудые шэлэн абаха хэрэгые эрид һайжаруулжа, модо бэлэдхэгшэдые эд бараагаар, эдеэ хоолоор таһалгаряагүйгөөр хангахын түлөө эрид хэмжээ абаха зэргэтэй.

К. Григорьев.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

Тэжээлэй культурануудай ургасые һайнаар харууһалха

Байгша ондо Бурят-Монголой колхозууд үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхидэ орходоо тэжээлэй корнеплодуудые ба силоснэ культурануудые бурагүй ехээр таряа. Энэ хадаа шэмэтэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ, нилээд ехэ хэмжээнэй тэжээлэй корнеплодуудые абаха ба силос дараха арга боломжо олгохо байна.

Газарай хүрьһэнэй ба сагай уларилай адли условидо байбашье, нэгэ аймагай тус тус колхозууд тэжээлэй культурануудай ондо ондоо ургаса хуряана гэжэ урда жэлнүүдэй дүй дүршэл харуулна. Жэшээлхэдэ, 1952 ондо Бичурын аймагай Партизанска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гектар бүриһөө 225 центнер турнепс хуряахадань, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз гектар бүриһөө оройдоо 25 центнер турнепс гэхэ гү, хүршэ колхозойхидо орходоо 7 дахин бага ургаса хуряаһан байна. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоз га бүриһөө 230 центнер наран сэсэгэй ногоон ургаса абаһан байгаа. Тиихэдэ «Коммунизм» колхоз 22 гектар талмайн га бүриһөө 190 центнер иимэ ургаса хуряажа, 400 тонно эрхим шанартай силос дараһан байха юм. Гэбэшье, мүн лэ энэ Мухаршэбэрэй аймагта силоснэ культурануудай тон бага ургаса абаһан ба тэрээниие ухүүлһэн колхозууд бии. Жэшээнь, Зандинай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз гектар бүриһөө оройдоо 30 центнер, «Комсомол» —40 центнер наран сэсэгэй ногоон ургаса хуряаһан байгаа. «Победа», «Улаан-Шулуутай», «Путь Ленина» болон бусад колхозууд ургаса оройдоо абаагүй.

Иимэ ондо ондоо ургаса юундэ хуряагданаб гэхэдэ, зарим колхозууд тэжээлэй культурануудые харууһалгада шухала анхарал хандуулна, тиихэдэ нүгөөдэ колхозуудынь тэрээниие хүсэд һайнаар харууһалнагүй.

Гэхэ зуура, манай эндэхи колхозуудай абадаг 150—250 центнер ургаса хадаа тиимэшье үндэр ургаса бэшэ гээшэ. Академик Лысенко Белоруссиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэ зуураа, тэжээлэй корнеплодуудай га бүриһөө 200 центнер бэшэ, харин 500—600 центнер ба дээшэшье ургаса абахые бодомжолон, тэрээниие имагтал һайнаар харууһалха хэрэгтэй гэжэ хэлээ һэн. Агротехникые эрхимээр бэелүүлбэл, га бүриһөө тэжээлэй корнеплодуудай 1000 ба дээшэшье центнер ургаса, силоснэ культурануудай 500 центнер ургаса хуряажа болохо юм.

Гэхэтэй хамта, тэжээлэй культурануудые тарилгын агротехникэ олон ушарта бүдүүлигээр эбдэгдэдэг. Байгша ондо Сэлэнгын аймагай колхозууд тэжээлэй культурануудые тариха түсэбөө дүүргээгүй, гүрэнэй складуудһаа турнепсын 200 килограмм үрһэ абаагүй байха юм. Эндэхи олон колхозууд энэ культурые тон багахан нормотойгоор тарина. Эгээл тиимэһээ Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой 20 гектар дээрэ турнепсын эшэнүүд тон үсөөнөөр гараһан ба бог буртаг ногоонуудта бүхыдөө шахуу дарагдашаһан байна. Тиихэдэ Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой 10 гектар дээрэ турнепсын оройдоо хэдыхэн эшэ ургаа. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоздо наран сэсэг забһаргүйгөөр таригдаһан байха юм. Тэрэнэй эсэстэ наран сэсэгэй ургасые харууһалхын аргагүй болошоо.

Гэхэ зуура, олон колхозуудта тэжээлэй культуранууд яһала һайнаар ургажа байна. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхоздо бэлшээриин газар хахалжа, шэнэ участок дээрэ тариһан турнепс муу бэшээр ургана. Мүн энэ аймагай Молотовой, Сталинай, Тельманэй, Мухаршэбэрэй аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхозуудта силоснэ культуранууд һайнаар ургажа эхилэнхэй. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоздо садово-огородно трактораар таригдаһан турнепс мүн лэ һайнаар ургажа байна. Гэбэшье, эдэ бүхы ургасанууд бог буртаг ногоонуудта ехээр дарагданхай. Тиимэһээ эдэнэй хойноһоо харууһалгые яаралтайгаар хэхэ хэрэгтэй болоно.

Тэжээлэй культурануудай үндэр ургаса хуряахын түлөө тэрэнэй хойноһоо һайнаар харууһалха ёһотой. Имагтал тэжээлээр гүйсэд хангагданхай, ряд соогоо гүйсэд үсөөрүүлэгдэһэн ба ряд хоорондынгоо газарые һайнаар элдүүрилэгдэһэн байхадаал наран сэсэг, кукуруза, корнеплодууд гэхэ мэтын тэжээлэй культуранууд үндэр ургаса үгэхэ гэжэ яабашье мартажа болохогүй.

Тэжээлэй культурануудай үндэр ургаса хуряахын тула иимэ хүдэлмэринүүдые хэхэ шухала. Орой таригдаһан силоснэ культурануудай эшын һаяхан гараад байха үедэ рядыень хүндэлэн морин гү, али тракторна борнойгоор 1—2 дахин борнойлхо хэрэгтэй. Борнойлго хадаа бороогой һүүлээр бии болоһон хальһые эбдэдэг, бог буртаг ногоонуудые үгы хэдэг ба үдхэн ургасые үсөөрүүлдэг байна. Энэ хүдэлмэриие үдэрэй халуунда, ургасын нэгэ бага набшыгаад байхадань үнгэргэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, үглөөгүүр ургаса гутаагдахадаа бэлэхэн байдаг. Тэжээлэй культурануудай ургасые ряд соонь үсөөрүүлхэ хүдэлмэри яаралтайгаар хэхэ шухала. Турнепс, брюквэ, тэжээлэй свёкло гэхэ мэтын культурануудые ряд соонь үсөөрүүлхэ зуураа ургамал бүхэнэй хоорондо 20—30 сантиметр, тэжээлэй морковь бүхэнэй хоорондо 8—10 сантиметр, силос дараха наран сэсэг бүхэнэй хоорондо 10—15 сантиметр ба силос дараха кукуруза бүхэнэй хоорондо 20 сантиметр забһар үлөөхэ хэрэгтэй. Бэшэ ургамалнуудыень ходолжо хаядаг юм. Силоснэ культурануудай рядыень хүндэлэн морин гү, али тракторна культиваторнуудые ябуулжа, ургамалнуудые үсөөрүүлхэдэ болохо. Культиваторай ябажа үнгэрһэнэй һүүлээр бүлэг бүлэг ургамалнууд үлэдэг юм. Тэрээниие һүүлээрнь гараараа илгажа, эгээн һайн хоёр ургамал үлөөхэ ёһотой.

Тэжээлэй культурануудай ряд хоорондын газарые элдүүрилхэ ба ряд соохи буртаг ногоонуудые түүхэ гээшэ ургасын хойноһоо харууһалгын мүн лэ шухала арга болоно. Тэжээлэй культурануудые тариһан газар бүхэни зунай турша соо сэбэр ба зөөлэн байха ёһотой. Зунай турша соо ряд хоорондынь газар 2—3-һаа үсөөн бэшэ дахин элдүүрилэгдэхэ зэргэтэй. Зүгөөр гээгдэһэн орооһонуудай олоороо ургашаһан газарта силоснэ культурануудай ряд хоорондын газарые элдүүрилжэ болохогүй. Гэбэшье, иимэ ушар Мухаршэбэрэй аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэһэн байна. Эндэ урда жэлынь овёс тариһан газарта энэ жэл кукуруза таригдаһан байгаа. Тиин участок дээрэ мүнөө овёсой үдхэнөөр ургашаһан болобошье, кукурузын ряд хоорондын газар элдүүрилэгдэһэн байхэ юм.

Ряд хоорондын газарай элдүүрилгые шадаал һаа үргэнөөр механизацилха хэрэгтэй. Тэжээлэй культурануудай садово-огородно трактораар таригдаһан газарта ряд хоорондын газарыень культивтораар элдүүрилхэ ёһотой. Энэ хүдэлмэриие үнгэргэхын тула республикын МТС-үүдтэ бии байһан КУТС—4,2 гэжэ универсальна тракторнуудые хэрэглэхэ шухала. Багахан участогуудые гар тяпкануудаар яһала һайнаар элдүүрилжэ болохо юм.

Тэжээлэй бүхы культурануудта нэмэлтэ тэжээл үгэхэдэ ургасань эрид дээшэлдэг. Хэрбээ бэлэхэнээр минеральна хайладаг үтэгжүүлгэнүүдэй үгы һаань, шэнгэрүүлэгдэһэн шэбхын шүүһэнэй раствороор, эһээгдэһэн шубуунай аргалаар нэмэлтэ тэжээл үгэхэдэ болохо. Иимэ нэмэлтэ тэжээлнүүд ургасын һайнаар ургахада пилээд ехээр нүлөөлдэг. Энэ хүдэлмэриие ряд хоорондын газарые элдүүрилхын урда тээ үдэшэлэн гү, али бороотой бүрхэг үдэр үнгэргэдэг юм.

Шиинг нойто хоморто, гандаги уларилтай байгаа һаань, уһалагдадаг газарта табигдаһан ургасые ургажа байхадань уһалха шухала. Уһалалга хадаа шиинг нойто ехээр хэрэглэдэг тэжээлэй культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ байна.

Силоснэ культурануудай ургасые үсөөрүүлһэнэй ба ряд хоорондынь газарые элдүүрилһэнэй хэрэггүй, буртаг ногоонууд өөрэгүй силос болохо, тэрээниие түүжэ хаяһанай хэрэггүй гэжэ зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд буруугаар һанадаг. Жэшээнь, вьюнково гречишка тон багахан ногоо үгэдэг аад, культурна ургамалые һүүдэрлэжэ ба тэрэнэй хэрэглэхэ тэжээлые буляажа, тон ехэ хоро хүргэдэг байна.

Турнепсын тарилганууд дээрэ мүнөө зарим газарта хүдөө ажахын хоротод-хорхой сохонууд бии болоо. Энэ культурада илангаяа рапсова пилильщик гэжэ хорхойн личинкэнүүд ехэ хоро хэдэг юм. Энэ хорхойн личинкэнүүд турнепсын набшые дууһыень эдижэ, тэрэнэй ургасыень пилээд доошолуулдаг. Энэ хорхойн бии болоһон газарта тэрээнтэй тэмсэлэй хүдэлмэри түргэнөөр ябуулха шухала. Иимэ хорхойтой нэгэ гектар газарта ДДТ гэжэ дуст, гексохлоран гү, али кремнефтористо натри 10—15 килограмм хэмжээтэйгээр сасаха ёһотой.

Тэжээлэй культурануудай ургасын хойноһоо муугаар харууһалдаг байһанай гэмээр манай республикын колхозууд жэл бүри эдэ культурануудай бага ургаса хуряана. Иимэ байдалые саашань болюулха хэрэгтэй. Сталинска табан жэлэй гурбадахи жэлдэ республикын колхозуудай полинууд дээрэ тэжээлэй культурануудай үндэр баян ургаса ургуулагдаха ёһотой. Колхозуудай ниитын мал шэмэтэ тэжээлээр бүрин хангагдаха зэргэтэй.

В. ДЕРЮГИНА, агроном.

Иранска залуушуул эб найрамдалай ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэнэ

ТЕГЕРАН, июлиин 18. (ТАСС). «Джарас» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Иранай залуушуулай ба студентнүүдэй национальна хоёрдохи фестиваль ба иранска залуушуулай нэгэдэхи конгресс үсэгэлдэр дүүрэбэ. «Арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө», «Иранай национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө!», «Иранска залуушуулай һайн һайхан ерээдүйн түлөө!» гэһэн лозунгнууд доро тэдэнэр үнгэрөө.

«Джарас» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй 10 үдэрэй турша дотор Тегеранай арад зон ороной элдэб олон нютагуудһаа Тегеран ерэһэн залуушуулай уулзалга ба суглаануудые хараһан байна.

Иранска залуушуулай уран зохёолнуудай выставкэ иранска залуушуулай ба студентнүүдэй национальна фестивалиин үдэрнүүдтэ эмхидхэгдэбэ, спортивна мүрысөөнүүд, концертнүүд, спектакльнууд, уулзалгын вечернүүд ба бусад хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэбэ.

Албанида ном хэблэлгэ ургана

ТИРАНА, июлиин 19. (ТАСС). Ном хэблэлгые хүгжөөхэ ябадал Албаниин хүн зоной культурна ургалтын шухала гэршэнь мүн байна. Энэ оной түрүүшын хахадта, Наима Фрашериин нэрэмжэтэ гүрэнэй издательство 590 мянган экземпляр нийтэ тиражтай 66 нэрэтэй ном гаргаба. Энэнь, үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулхада 2,5 дахин ехэ байна. Национальна уранзохёолшодой зохёолнууд олон мянган тиражаар хэблэгдэнэ.

Хэблэлдэ марксистска литература ехэнхи хубиие эзэлбэ. «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курс» 40 мянган экземпляр тиражтайгаар гурбадахяа хэблэгдээ, КПСС-эй Устав 20 мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэгдээ. «Марксизм ба национальна асуудал» гэжэ И. В. Сталинай зохёол гаргагдаа. Энэ жэлдэ уншагшад Шолоховой «Номгон Доной» нэгэдэхи томые ба Николаевагай «Таряа хадалга» гэжэ романиие түрэлхи хэлэн дээрээ уншаба.

Энэ жэлдэ 1949 онойхитой сасуулхада хоёр дахин олон учебнигүүд гаргагдаа.

Танкер „Туапсе" уһанда табигдаба

КОПЕНГАГЕН, июлиин 17. (ТАСС). Советскэ Союзда эльгээгдэхээр баригдажа байгаа танкер «Туапсе» үсэгэлдэр «Бурмейстер ог Вайн» гэжэ копенгагенска судна бүтээлгын верфь дээрэ уһанда табигдаба.

СССР-һээ Данида байгаа посланник М. С. Ветров, торгпред Н. С. Степанов, советскэ миссиин ба торгпредствын сотруднигууд, «Бурмейстер ог Вайн» гэжэ судна бүтээлгын верфиин дирекци, инженернүүд, технигүүд. худэлмэришэд судны уһанда табигдахада байлсаба.

Эб найрамдалай Бүхэиндийскэ Советэй сесси

ДЕЛИ, июлиин 20. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэиндийскэ Советэй сесси июлиин 17-до Патна городто (Бихар штат) нээгдэбэ. Эб найрамдалай Бүхэиндийскэ Советэй генеральна секретарь Ромеш Чандра Будапештдэ болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй сессиин хүдэлмэри тухай элидхэл хэбэ. «Арсалдаата бүхы асуудалнуудаар хэлсээе хоорондоо агуухэ гүрэнүүдэй түйлахые, тиин бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдал хангахые эб найрамдалай уласхоорондын хүсэнүүд эрмэлзэнэ» гэжэ Чандра өөрынгөө хэлэһэн үгэ соо тэмдэглэбэ.

Индийскэ национальна конгресс гэжэ ударидахы партиһаа индийскэ парламентын гэшүүн Махешвари Прасад Нарайн Синг сесси дээрэ үгэ хэлэбэ. Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээ баталалгые һаатуулһан этэгээдүүдэй ара талада американска хүтэлбэрилхы ноурнууд байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Эб найрамдалай Бүхэиндийскэ Советэй орлогшо-түрүүлэгшэ Сардар Гурбакш Синг хадаа «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангаар эб найрамдалай Бүхэиндийскэ Советэй түрүүлэгшэ д-р Китчлу гэгшые шагнаһантай дашарамдуулан, бүхы индийскэ арадай омгорхолые мэдүүлһэн резолюци уншаба. Делегадууд хүл дээрээ бодожо, энэ резолюциие нэгэн һаналтайгаар һайшааба.

«Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангые минии абаһан ябадал бүхы индийскэ арадта хамаатай юм гэжэ доктор Китчлу харюу үгэ соогоо тэмдэглэбэ. Уласхоорондын байдал тухай хэлэхэ зуураа, д-р Китчлу хадаа «мүнөөдэр имагтал американска дээрэмшэд дай хүсэнэ» гэжэ тэмдэглэбэ.

«Хэрбээ империализмын хүсэнүүд дайе Индиин территори дээрэ хэхэ гэжэ хүсөө һаань, бүхы оромнай тэрээндэ эсэргүү тэмсэхэ юм» гэжэ Китчлугай хэлэһэн үгые сессиин делегадууд нэрьемэ альгаташалгаар угтаба.

Дальна Востогой байдалда хамаарха зуураа Китчлу нигэжэ мэдүүлбэ: «США-гэй зүбшөөлгүйгөөр Ли Сын Ман корейскэ ба хитадай сэрэгэй пленэйхидые тараан намнажа шадахагүй байгаа; США-гэй зүбшөөлгүйгөөр Чан Кай-ши Бирмэдэ добтолжо шадахагүй байгаа».

«Эб найрамдалые Советскэ Союзай хүсэжэ байхада, США дэлхэйн шэнэ дай үүдхэхые эрмэлзэнэ» гэжэ Китчлу тэмдэглэбэ. Түгэсхэлдөө Китчлу индийскэ правительствын политикые һайшааһан ба уласхоородын эб найрамдал хангахын, арсалдаата бүхы асуудалнуудые шиидхэхын тула агуухэ гүрэнүүдэй конференци зарлахые бүхы шадалаараа оролдохо гэжэ премьер-министр Неруе уряалба.

Эб найрамдалай хэрэгтэ туһалха зохёолнуудые бэшэһэнэйнь түлөө эб найрамдалай уласхоорондын шан олгогдоһонтойнь дашарамдуулан уранзохёолшо Мульк Радж Анандые амаршалһан резолюциие пенджабска поэт Мохан Синг уншаба.

Эб найрамдалай Бүхэиндийскэ Совет ба Неругэй правительство уласхоорондын эб найрамдалые сахиха асуудалнуудаар зүрилдөөтэй байна гэжэ хүтэлбэрилхы партиин үнинэй гэшүүн Сундерлал мэдүүлбэ. Советскэ Союз, Хитад дай хүсэнэгүй гэжэ Лондондо Неругэй хэһэн мэдүүлгые Сундерлал дурдаба. Имагтал США шэнэ дай тухирхые эрмэлзэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ. «Хэрбээ, США Хитадта добтолоо һаа, энэнь Индидэ аюул эрид тохёолдуулха байна» гэжэ Сундерлал хэлэбэ. «Олон мянган атомча бомбонуудай хүсөөршье Азиие США эзэлжэ шадахагүй юм» гэжэ Сундерлал сессиин делегадуудай альгаташалга доро хэлэбэ.

Туншань арал дээрэ гоминдановска бандидуудые бута сохилго

ПЕКИН, июлиин 20. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент хадаа Туншань арал дээрэ (энэ арал Фуцзянь ба Гуандун провинцинуудай хоорондо Хитадай зүүн урда эрьедэ байдаг юм) гоминдановска бандидуудые бута сохиһон тухай Фучжоуһаа мэдээсэбэ.

Июлиин 16-най үглөөнэй 5 часта 10 мянга гаран гоминдановецууд агаарһаа ба далайһаа дэмжэгдэн, Туншань аралда добтолон оробо. Гэхэтэй хамта, дасанай 200 гаран парашютистнууд энэ аралай хойто зүгтэ буугаа.

Арадай сүлөөлэлгын армиин частьнууд ерэжэ бууһанайнь һүүлээр дайсанай сэрэгүүдые бүһэлэн абаха талаар тон ехэ операцинуудые хэжэ эхилбэ. Дайсаниие бута сохилгодо милици ба арад зон хабаадаа. Тэрэ үдэртөө дайсанай бүхы парашютистнууд үгы хэгдэбэ. Тэрэнэй һүүлээр арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд дайсанай десантнигүүдые үгы хэхэ операци хэжэ эхилээд, тэдээндэ ехэ гээлтэ хоролто ушаруулба.

Июлиин 17-ной үдэшын 7 часта дайсан бүримүһэн бута сохигдоо. 2664 чанкайшистска бандидууд алагдаһан, шархатаһан, 715 хүниинь плендэ абтаһан байна. Дайсанай десантна багашаг 3 судна шэнгээгдэжэ, 2 самолёт унагаагдаба. Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд 9 пулемёт, безоткатна 2 ехэ буу, 60 миллиметрын 26 миномёт, 18 «Базук», олон винтовконууд, һомо хэрэгсэлнүүд ба сэрэгэй бусад материалнуудые эзэлэн абаба. Холбоото Штадууд бандитска сэрэгүүдые һургаһан ба зэбсэглэһэн байна гэжэ корреспондент заана.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июлиин 20. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэр арадай сэрэгүүд дайсанда эсэргүү нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай Армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Суэцкэ каналай зонодохи байдал

КАИР, июлиин 18. (ТАСС). Июлиин 16-да Дунда Востогтохи английска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командовани Исмаилида египтянинуудые нэгжэхэ тухай захиралта болюулха гэжэ соносхобо. Гэбэшье, Египедэй национальна хүтэлбэриин министерствын тусхай коммюнике соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, Исмаилида английска солдадуудай дура зоргоороо аашалалга ба нэгжэлгэ үргэлжэлһөөр.

Нэгжэлгын үедэ английска солдадууд египтянинуудай эд зөөриие буляан абана гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ. Июлиин 16-да английска солдадууд египетскэ гурбан хүдэлмэришэдтэ добтолжо, тэдэниие хутагаар хатхан шархатуулаа. Июлиин 17-до английска солдадууд египтянин Абдель Монейм гэгшые хүндөөр шархатуулба.

Греческэ сэрэгэй складууд дээрэ тэһэрэлгэ болобо

СОФИ, июлиин 19. (ТАСС). «Аллаги» гэжэ греческэ газетые баримталан болгарска телеграфна агентство нигэжэ мэдээсэнэ: һаяхан Волос городто буугай һомо хэрэгсэлнүүдэй склад дэлбэрээ. Дэлбэрхэ үедэ хоёр хүн алагдаһан, 34 хүн шартахаһан байна. Тэрэ тоодо ойро дүтэ байһан һургуулиин һурагшад шархатаба.

Энэ лэ газетэ Салоники городто байдаг сэрэгэй склад дээрэ болоһон ондоо нэгэн ехэ тэһэрэлгэ тухай мэдээсэнэ.

Ганноверто урдын гитлеровскэ сэрэгүүдэй слёт болобо

БЕРЛИН, июлиин 20. (ТАСС). «Форвертс» газетэ мүнөөдэр мэдээсэл толилбо. Фашистска армиин урдын солдадуудай слёт июлиин 18-да Ганноверто болоо гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Слёдой зорилгонь юуб гэхэдэ, Баруун Германиие ремилитаризацилга түргэдхэхэ, «Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» тухай Бонныи ратифицироваlhэн договорые бэелүүлхэ ябадалда туһалха болоно. Энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн вице-канцлер Блюхер Францини адресаар заналта хэбэ. «Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» тухай договорто шадаал һаа түргөөр, али бүхы аргаар Франциие хамжуулха хэрэгтэй» гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Эдир залуугай һайндэр

Эдир залуугай һайндэрые—физкультурнигуудай Бүхэсоюзна Үдэрые Улан-Удын ажалшад үргэнөөр тэмдэглээ. Энэ үдэр городой стадионуудта, уһанай станцида, мүн Ногоон арал дээрэ спортивна элдэб мүрысөөнүүд олон хүнэй хабаадалгатайгаар болоо. Тэдэ мүрысөөнүүдтэ городой болон хүдөөгэй һайндуранай спортивна обществынхид хабаадалсаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Уһанай станцида. 2. Улан-Удэ—Кяхта—Улан-Удэ гэһэн маршрудаар велосипед дээр урилдагшад дистанцида яб[а]на.

М. Баировай фото.

Агитбригада эмхидхэгдэбэ

Кабанскын аймагай Посольско сомоной Советэй дэргэдэхи хүдөөгэй клуб агитбригада эмхидхэбэ. Энэ агитбригада загаһашадта ба үбһэ хуряалгада хүдэлжэ байгаа колхознигуудта саг үргэлжэ концерт харуулжа, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ байха юм.

Тус агитбригада загаһа барилгын 4 бригадада ябажа, Г. Д. Вороновой хүтэлбэри доро загаһашадта концерт харуулһан, газе[т] журналнуудые уншажа үгэһэ[н], хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, «Да[й]шалхы хуудаһануудые» гаргаһ[ан] байна. Загаһашад тэдэниие һа[й]наар угтажа, түргэ түргэн ерэ[жэ] байхые хүсэбэ.

Мүнөө тэдэнэр үбһэ хуряалга[да] ябажа байгаа колхозой бригад[ууд]нуудта гарахаяа бэлдэжэ байна.

А. Бусурманов.

Малшадта лекци уншана

Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон хүдөө ажахын артелиин һүнэйтоварна фермынхидтэ ба бусад малшадта Корсаковска сельсоведэй хүдөөгэй клубые даагша нүхэр И. Николаев естественно-научна темээр лекци уншаба. Лекци шагнагшад хэдэн олон асуудалнуудые һуража, тэдэндээ тодорхой харюу абаһан байна.

Нүхэр Николаев мүн уласхоородын байдал тухай, илангаа Берлиндэ июниин 17-до болоһ[он] событи тухай тогтожо, дэлгэрэ[н]гыгээр ойлгуулан хэлээ.

Тэрэшэлэн лектор үбһэ хурья[л]гын үедэ малшадай зорилго т[у]хай дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн бай[на].

В. Непомнящих.

Хоёр жэлэй нормо дүүргэхэнь

Улан-Удын мяханай комбинадай консервын банка үйлэдбэрилдэг цехын коллектив комбинат соогоо эгээн түрүүлжэ. үргэн хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ даалгабариие дүүргэбэ.

Мүнөө тус коллектив жэлэй эс болотор үшөө нэгэ жэлэй даалгабариие һайн шанартайгаар дүүргэхэ гэжэ шиидээд, эсэшэ сусаш[а]гүйгөөр ажаллажа байна.

СПОРТИВНА ТОБШО ҺОНИНУУД

1949 оной байдалаар манай республикын спортсменүүдэй туйлаһан 60 рекорд 1953 он болотор 220 дахин дээшэлүүлэгдэһэн байна.

***

Табан жэлэй туршада (1948 — 1953 онууд) республикын спортсменүүдэй тоо хоёр дахин, мүн элдэб янзын спортоор тэдэнэй разрядууд 1948 онтой сасуулхада гурба дахин ургаа.

***

1952 ба 1953 онуудта Бурят-Монголой спортсменүүд РСФСР-эй т[ү]рүү һуури эзэлэлгээр спортив[на] 43 элдэб мүрысөөнүүдтэ хабаада[л]саа.

***

1948 ондо республикын удхаш[а]нартай 10 мүрысөөн болоһон ба[й]гаа һаа, 1952—1953 онууд[та] БМАССР-эй түрүү һуури эзэлх[ын] түлөө спортивна 45 мүрысөөн [ү]гэргэгдөө.

ПОЛЬСКО АРАДАЙ АГУУЕХЭ ҺАЙНДЭР

Арадай Крайово Радын шиидхэбэреэр байгуулагдаһан Национальна Сүлөөрэлгын Польско Комитет түрэл газар нютагһаа немецко-фашистска булимтарагшадые намнахын түлөө, арадай-демократическа бэеэ даанхай Польшын түлөө Советскэ Армитай нигта барисаатайгаар тэмсэхыень польско арадые юһэн жэлэй урда тээ, 1944 оной июлиин 22-то гаргаһан өөрынгөө түүхэтэ Манифест соо уряалаа һэн.

«Немецкэ добтолгын аюулда хэзээшье орохогүй Польшын түлөө, бата бэхи эб найрамдалтай, зохёон байгуулхы ажал эрхилхэ ба һалбаран мандаха арга боломжотой Польшын түлөө тэмсэлдэ бодогты!» Энэ дайшалхы уряа бүхы орон дотор сууряатаа бэлэй. Польско арад энэ үдэрые Польшын Сүлөөрэлгын үдэр гэжэ нэрлэһэн юм.

Польско олон миллион патриодууд энэ уряае халуунаар угтажа, булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлээ улам шангадхаа һэн. Польско газар нютагуудые шэн зоригто Советскэ Арми сүлөөлөө, тэрээнтэй хамта Польско Сэрэгэй частьнууд байлдаа. Энэ хамтын тэмсэл дундуур советско-польско агуухэ ба эбдэршэгүй хани барисаан — арадай Польшын хүсэтэй байлгын ба һалбаран мандалгын эшэ үндэһэн бии болоһон байна.

Сүлөөрһэн польско арад Сүлөөрэлгын һайндэрые өөһэдынгөө гайхамшагта туйлалтануудай үдэр гэжэ баяр омгорхолтойгоор, зол жаргалта ерээдүйдөө хэлбэришэгүй этигэлтэйгээр угтадаг юм. Республикын ажалшад Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин ба арадай правительствын хүтэлбэреэр шэнэ социалистическэ общество зорижолтойгоор байгуулжа байна. Советскэ Союзай саг үргэлжын туһаламжа ба дэмжэлгэ болбол социализм байгуулагшадта зориг түрүүлнэ, урагшаа хэлбэришэгүйгөөр дабшаха арга боломжые арадай Польшодо олгоно.

«Польско арад, — гэжэ Болеслав Берут хэлэнэ, — шэнэ социалистическэ наци болон түргэнөөр хүгжэжэ байна. Советскэ арадуудай ахадүүгэй туһаламжа, хани барисаан ба үльгэр жэшээ хадаа польско үргэн нийтэ арад зоной ехэ хүсэнүүдые ба творческо оюун бэлигые мүнөө һэргээн мандуулжа байгаа түүхэтэ эдэ хубилалтанууд дотор шиидхэхы үүргэ гүйсэдхэнэ».

Польско ажалшад өөрынгөө ороной байгуулгада тон ехэ амжалтануудые туйлаа. Дайнһаа ба немецко-фашистска эзэмдэлгэһээ Польшын ехээр хохидоһыень һанахада эдэ амжалтанууд илангаяа ехэ юм.

Польско официальна мэдээнүүдэй ёһоор, Польшын арадай ажахыда тохёолдоһон материальна хохидол дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үеынхидэ орходоо гурба хахад дахин ехэ байна. Гитлеровскэ булимтарагшад 14 мянган предприятинуудые, 84 мянган ремесленнэ мастерскойнуудые, 200 мянган магазинуудые, олон мянгаад һургуулинууд болон культурно-гэгээрэлэй элдэб эмхи зургаануудые һандаргаа. Польшын хүн зоной дүрбэнэй гурба шахуу хубинь гэр байрагүй үлэһэн, хүдөө ажахы доошоо унаһан байна. Дайнай ба эзэмдэлгын жэлнүүдэй туршада Польшодо зургаа миллионһоо үлүү хүнэй ухэһые үшөө нэмэхэ хэрэгтэй.

Буржуазно-помещигүүдэй байгуулалтын условидо эдэ хүндэ хүшэр хойшолонгуудые. усадхахын тула олон арбаад жэлнүүд хэрэгтэй байгаа. Гэбэшье, оронойнгоо гүйсэд эзэн болоһон польско арад ажахыгаа һэргээн бодхоолгын зорилгые тон богонихон болзор соо шиидхээ.

Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиие тойрон нигтаар жагсаһан польско арад болбол республикые үнэн зүб замһаань зайлуулхые һэдэһэн дотоодын ба гадаадын реакциин бүхы һэдэлгэнүүдые бута сохёо. Арадай нэгэдэл жэлһээ жэлдэ урғаһан ба бэхижэһэн байна, энэнь үнгэрэгшэ жэлдэ Польско сейемдэ һунгаһан һунгуулиин үедэ илангаяа эли тодоор харагдаа. Тус һунгуули Арадай фронтын гайхамшагта илалтань болоһон байна.

Мүнөө Польша социализмын экономическа бата бэхи һуури табижа үгэхэ зургаанжэлэй түсэбэй дүрбэдэхи жэлдэ ороод ябана. Арадай засаг болбол республикын индустриальна хүгжэлтэдэ онсо анхарал хандуулна. Энэ талаар туйлагдаһан амжалтанууд шэнэ Польшын ханинарые баясуулна.

1952 оной түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ашаар промышленна үйлэдбэриин дайнай урда тээхи хэмжээ гурбаһаа үлүү дахин дабагдаа. Электроэнерги үйлэдбэрилгэ дүрбэ дахин, нүүрһэ ба булад — гурба дахин дээшэлээ. Нүүрһэ малталгаар Польша болбол Франци, Бельги ба Итали гурбые хамтадань абаһанһаа мүнөө үлүү гараа. Ороной элдэб районуудта шэнэ предприятинууд, тэрэ тоодо машина бүтээлгын заводууд олоор баригдаа. Польско верфьнүүд далайн томо суднануудые түрүүшынхээ үйлэдбэрилжэ эхилээ. Трактор бүтээлгэ, ашаанай ба хүнгэн автомобильнуудые, электровозуудые, токарна ба мүлилгын орёо станогуудые болон бусад машинануудые үйлэдбэрилгэ ехээр үргэдхэгдөө. Урдань эдэ машинанууд хилын саанаһаа асарагдадаг байгаа.

Ороной урдань гээгдэнги байһан районуудта мүнөө промышленна предприятинууд олоор баригдаа. Жэшээлхэдэ, зургаанжэлэй гигант — «Новая Гута» гэжэ металлургическа комбинат Краковска воеводстводо баригдажа байна.

Варшавые һэргээн бодхоолгын асари ехэ хүдэлмэри арадай-демократическа Польшые байгуулгада тон ехэ һуури эзэлнэ. Столицын центртэ И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Культурын ба наукын 220 метр үндэртэй байшангай — Польско арадта Советскэ Союзай бэлэг болохо байшангай дабхарнууд үндын бодожо байна.

Капиталистическэ богоолшололго ба мүлжэлгэһөө хэтэ мүнхэдөө сүлөөрһэн польско ажалшад өөһэдынгөө зургаанжэлые бэелүүлхын түлөө туйлай ехэ эршэ зоригтойгоор ажаллажа байна. Фабриканууд ба заводуудта социалистическэ мүрысөөн ба ударничество улам үргэнөөр дэлгэрнэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй болон новаторнуудай тоо улам олошорно. Хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд хүдэлмэриин советскэ түрүү методуудые амжалтатайгаар шудалжа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукци гаргалгые ехэдхэхэ ба тэрэнэй шанар һайжаруулха талаар эрхим дүнгүүдые туйлана.

Промышленностиин түргэн хүгжэлтэ хадаа польско хүдөө ажалые хүгжөөлгэдэ таатай зохид условинуудые байгуулжа үгэнэ. Арадай засагай жэлнүүдэй туршада хүдөө ажахын тон олон тоото машина ба зэмсэгүүд деревни худар эльгээгдэһэн, тарилгын талмайнуудые үргэдхэхэ талаар, түрүү агротехникые нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Хэрбээ 1949 ондо орон дотор 30 машинно-тракторна станци байгаа һаа, мүнөө тэдээнэй тоо 368 хүрөө.

Польско таряашад социалистическэ газар эдлүүрилгын ехэ замда шэлжэн орожо байна. Июлиин нэгэнэй байдалаар таряашадай 157 мянган ажахынуудые нэгэдүүлһэн газар эдлүүрилгын 7682 үйлэдбэриин кооперативууд республика дотор тоологдоно. Ажалай коллективнэ формые баримталан. хамтын хүсөөр газар эдлүүрилгэ хадаа ажана байдалаа хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулгын найдабари мүн гэжэ таряашад бодото байдал дээрэһээ мэдэжэ абана.

Арадай засаг болбол ажалшадай улам ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые хангаха тушаа ехэ анхарал оролдолго гаргана. Хүдэлмэришэдэй бодото салин ба таряашадай олзо доход таһалгаряагүй дээшэлнэ, үргэн хэрэглэлэй продуктнууд болон эд бараа гаргалга улам үргэдэнэ, юумэнэй сэнгүүд химдарна, ажалшадай социальна хангалга һайжарна. Правительство болбол элүүрые хамгаалгые хүгжөөлгэдэ, амаралт[ын] гэрнүүдые, санаторинуудые, хүүг[э]дэй садууд болон яслинуудые ба[й]рилгада мүнгэн зөөри ехээр һомо[лно].

Польско Арадай Республи[кэ] культурна байгуулалтын талаар е[хэ] амжалтануудые туйлаа. Хууш[ан] Польшодо һургуулиин наһан[ай] миллионһоо үлүү үхибүүд һура[х]а аргагүйдэдэг байгаа. Мүнөө ор[он] дотор бүгэдэниитын һуралсал г[ү]сэдөөр бэелүүлэгдэжэ байна, х[у]шанай эгээ хүндэ үлэгдэлнүүд[эй] нэгэн — үзэг бэшэг мэдэхэгүй яб[а]дал усадхагдаа. Республикын г[о]родууд болон тосхонуудта ол[он] мянгаад һургуулинууд, библиотек[ ]нүүд, уншалгын газарнууд, культ[у]рын байшангууд шэнээр баригда[а], дээдэ һургуулинууд, театрнууд, к[и]нонууд шэнээр нээгдээ. Газетэнү[үд], номууд, журналнууд тон ехэ т[и]ражтайгаар хэблэгдэжэ, үргэн ни[й]тэ хүн зоной дунда тараагдана.

Сүлөөрэлгын үдэрые һайндэрлэ[хэ] зуураа, польско арад болбол шэ[нэ] ажабайдал байгуулгада хүсэлэ[н] оролдолгоёо һуларуулхагүй, е[хэ] туйлалтануудаа наринаар сахи[х]а гэжэ эрид шиидэнги байна. Тэ[рэ] хадаа демократиин хүсэн түгэс л[а]герь дотор хэлбэришэгүйгөөр зо[г]сожо, эб найрамдалай ба арад[у]дай аюулгүй байдалай түлөө эд[ ]хитэйгээр тэмсэнэ. Советскэ Сою[з]тай хани барисаатай байха гээш[э], арадай демократиин оронуудтай [б]а Хитадай Арадай Республикатай ни[гт]аар харилсан ажаллаха гээшэ с[о]циализм байгуулгада саашад[ын] амжалта туйлалгын найдабари м[үн] гэжэ Польшын сүлөөтэ арад хар[а]даг байна.

Д. ДАНИЛОВ.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—2-23, Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05, Для международных переговоров— 13.

Н—00584.

Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.